

SLOVÁCKÉ MUZEUM V ROCE 2019

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Ivo Frolec, Iveta Mátllová, Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

ÚVOD

1. CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE

Slovácké muzeum patří mezi nejvýraznější regionální muzea v České republice. Instituce byla založena v roce 1914. Jejím hlavním posláním je činnost sbírkotvorná a péče o sbírky, činnost vědecko-výzkumná a metodická a činnost kulturně-výchovná. Působnost této organizace není omezena na Zlínský kraj, ale zasahuje celou národopisnou oblast Slovácko (tedy i část Jihomoravského kraje). Muzeum je zařazeno do řady národních a mezinárodních programů, v jejichž rámci plní např. funkci Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje a Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Základní údaje:

a) *právní forma: příspěvková organizace*

b) *zřizovatel: Zlínský kraj*

c) *objekty ve správě muzea:*

- Slovácké muzeum – hlavní budova, Uherské Hradiště (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Galerie Slováckého muzea, Uherské Hradiště (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Památník Velké Moravy, Staré Město (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 90 (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Soubor památek lidového stavitelství, Topolná 93 (kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Konzervační pracoviště, Uherské Hradiště (majetek Zlínského kraje);
- Národní kulturní památka Uherské Hradiště-Sady (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);

- Národní kulturní památka Staré Město-Špitálky (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Národní kulturní památka Modrá u Velehradu (národní kulturní památka – majetek Zlínského kraje);
- Archeologické pracoviště s přednáškovým centrem, fotoateliérem, depozitáři, Uherské Hradiště (majetek Zlínského kraje).

d) *Objekty ve správě jiných subjektů, využívané Slováckým muzeem k expozičním účelům:*

- Archeoskanzen Modrá (majetek obce Modrá);
- Muzeum lidových pálenic Vlčnov (majetek obce Vlčnov, expozice majetek Zlínského kraje);
- Jezuitská kolej v Uherském Hradišti (majetek města Uherské Hradiště);
- Reduta v Uherském Hradišti (majetek města Uherské Hradiště).

1.2. Základní poslání organizace

Kulturní bohatství Zlínského kraje spočívá v jedinečném historickém dědictví živé i hmotné kultury pocházejícím z několika výrazných etnografických základů souvisejících s rozmanitostí přírodního prostředí. V teritoriálním rozsahu své působnosti, tedy národopisné oblasti Slovácko, Slovácké muzeum toto specifické kulturní prostředí odborně uchovává, moderně zužitkovává, otevírá novým pozitivním vlivům a na vzájemném průsečíku těchto snah vytváří nové kulturní hodnoty evropského formátu. K dosažení tohoto cíle používá instituce prostředky zejména ve smyslu zákona č. 122/2000 S., o ochraně sbírek muzejní povahy, a s jejich podporou získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje a odborně zpracovává sbírky muzejní povahy, umožňuje jejich veřejné užívání, zkoumá

prostředí, z něhož jsou předměty získávány a poskytují služby výchovné a vzdělávací pro studijní i vědecké účely.

Základní cíle instituce

- a) Odborné uchovávání kulturního dědictví na území národopisné oblasti Slovácko (např. sbírkotvorná činnost a péče o sbírky, budování knihovny se specializovaným knihovním fondem, provádění vědeckého výzkumu v oborech své působnosti /etnografie, archeologie, historie, dějiny umění/, metodická činnost, správa vybraných památkově chráněných objektů apod.).
- b) Citlivé využívání kulturních statků a hodnot k plnohodnotnému životu občanů kraje a k rozvoji cestovního ruchu na území kraje (např. prezentace sbírkových předmětů prostřednictvím stálých expozic a výstav, vlastní publikační a přednášková činnost a další kulturněvýchovné aktivity určené pro nejširší veřejnost se zvláštním zřetelem na děti, mládež, seniory a občany se zdravotním postižením, vydávání a veřejné šíření periodických a neperiodických publikací a propagačních materiálů, pořádání odborných konferencí, symposií a seminářů, kulturních a vzdělávacích programů pro odbornou i laickou veřejnost apod.).

Strategické směry instituce 2010-2025

a) Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy

- vybavení centrálního depozitáře muzea v bývalém kasárenském objektu moderní regálovou technikou a měřením klimatických podmínek;
- přístavba depozitáře v areálu památek lidového stavitelství Topolná pro rozměrné zemědělské nářadí;
- navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů;
- zrestaurování starých tisků a rukopisů;
- získání nových depozitářů pro archeologické sbírky formou přístavby Památníku Velké Moravy ve Starém Městě.

b) Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům

- vybudování stálé expozice „Lidových pálenice na moravsko-slovenském pomezí“ v areálu památek lidového stavitelství Vlčnov;
- vybudování a zprovoznění pracoviště Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje s prodejnou předmětů lidové rukodělné výroby typu Krásná jizba v hlavní budově muzea (v návaznosti na vládní „Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“);
- obnova stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea a její vybavení multimediální technikou;
- rekonstrukce stávajícího objektu Památníku Velké Moravy ve Starém Městě včetně nové stálé multimediální expozice a přístavba objektu „Prezentačního centra sv. Cyrila a Metoděje“;
- revitalizace archeologických lokalit – národních kulturních památek ve správě instituce včetně přípravy výstavby;
- intenzivní činnost a naplňování cílů „Dětského centra Slováckého muzea“.

c) Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem

- aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu;
- aktivní spolupráce s Centrálou cestovního ruchu východní Moravy a Regionem Slovácko;
- spolupráce při vytváření Mezinárodní kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje;
- zvyšování kvality interní koncepce propagace instituce a její naplňování v praxi.

d) Provázání činnosti instituce se školstvím

- vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slováckého muzea“;
- úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové

nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru.

e) Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce

- intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče a tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně poskytování metodické podpory odborné i laické veřejnosti.

f) Hledání cest k vícezdrojovému financování projektů

- aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce;
- získání podpory zřizovatele (zejména metodické prostřednictvím příslušných odborů) při zajišťování vícezdrojového financování.

g) Členství a zastoupení v profesních či zájmových sdruženích a orgánech (asociace, společnosti, státní správa apod.)

- International Council of Museums;
- Národní rada pro tradiční lidovou kulturu České republiky – poradní orgán ministra kultury;
- Asociace muzeí a galerií České republiky;
- Rada galerií České republiky;
- Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici – poradní orgán;
- Vědecká rada Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm – poradní orgán;
- Historická společnost Starý Velehrad;
- Muzejní spolek v Uherském Hradišti;
- Společnost přátel slivovice České republiky;
- Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici;
- Česká národopisná společnost;

- Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech;
- Jihomoravská regionální archeologická komise při Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky.

2. ČINNOST SBÍRKOTVORNÁ A PÉČE O SBÍRKOVÉ FONDY

2.1. Akvizice

- **I. stupněm** bylo v průběhu roku evidováno celkem 2 787 ks sbírkových předmětů, z toho etnografie 47 ks, archeologie 2 650 ks, historie 81 ks, umění 9 ks; z toho 30 ks nákupem, 2 746 ks sběrem a 11 darem. Odborná knihovna zaevidovala celkem 311 nových přírůstků.
- **Sbírkové předměty – celkový počet** činí 374 042 ks, z toho archeologie 302 022, umění 7 442, etnografie 40 130 a historie 24 448 kusů.

2.2. Evidence

- **Evidence II. stupně** – celkem 191 ks sbírkových předmětů, z toho etnografie 47 ks, historie 81 ks, archeologie 61 ks, 2 ks umění. Reevidence stávajících karet II. stupně – 742 celkem, z toho reeviden- ce 683 karet archeologie, karet 59 historie. Přepis starých karet do PC celkem 333 ks karet oddělení etnografie.
- **Odborná knihovna** zaevidovala výběrem z odborných časopisů 186 nových článků, v rámci reevidence bylo 3 698 záznamů převidováno (doplněna detailnější klíčová slova a byla sjednocena některá klíčová slova), do Souborného katalogu ČR – Portál Caslin bylo odesláno 168 záznamů (v SKČR je celkově nyní 3 031 záznamů evidovaných knihovnou SM).
- V červnu byla zahájena evidence v novém **systemu ESSP**, který vyvíjí Krajský úřad ve spolupráci s firmou Inqool. V současné verzi ESSP není možné plnohodnotně evidovat – nelze řešit jednoduché a běžné úkoly – kromě evidence, nelze prohledávat se 100% výsledkem. System je nestabilní/nespolehlivý. Evidence sbírek je

zdlouhavá z důvodu kolísavosti systému. Práce v ESSP je zatím nekomfortní nejen pro odborné pracovníky, ale rovněž pro badatele. Zavádění nového systému zapříčinilo značný propad evidenčních prací.

2.3. Inventarizace

- **Inventarizováno** bylo celkem 8 980 ks sbírkových předmětů, z toho etnografie 3 542 ks, archeologie 3 865 ks, historie 636 ks a umění 937 ks. O inventarizaci byly vyhotoveny protokoly včetně všech náležitostí.

2.4. Depozitáře

- Všechny **depozitáře** jsou zajištěny EZS a EPS, odpovědní pracovníci pravidelně prováděli kontrolu všech depozitářů a expozic, o kontrolách byly pořizovány zápisy, průběžně vedeny knihy návštěv ve všech depozitářích. Veškerá evidence byla v závěru roku předložena ke kontrole řediteli. Stav klimatických podmínek v centrálním depozitáři je sledován pomocí elektronického systému sledování a vyhodnocování klimatických podmínek s dálkovým přístupem na PC v příslušných odborných odděleních, v ostatních depozitářích byla prováděna kontrola nejméně jedenkrát měsíčně včetně příslušných záznamů. Etnografické oddělení zajistilo vysoušení v nově opraveném interiéru jízby, černé kuchyně a komory v Topolné čp. 93. Ve stálé expozici Slovácko se vyskytl biologický škůdce – molšatník. Napadený předmět byl z expozice dočasně odstraněn a ošetřen, současně byly instalovány mololapky a prováděna pravidelná kontrola. Po zjištění výskytu červotoče v expozici praní v Topolné čp. 93 bylo provedeno plynování, které z preventivních důvodů proběhlo i v kovárně.

2.5. Pohyb sbírek – zápůjčky a výpůjčky

- **Pohyb sbírek** – v průběhu roku bylo pro výstavní účely uzavřeno 104 smluv pro 1 221 předmětů – z toho 92 výpůjčních

pro 771 ks předmětů a 12 zápůjčních pro 450 ks sbírkových předmětů.

2.6. Konzervace, restaurování, další činnosti

- **Konzervováno a restaurováno** celkem 1 593 ks sbírkových předmětů: z toho etnografie 466 ks, archeologie 912 ks, umění 36 ks a historie 177 ks; z toho bylo restaurováno 26 ks. Pro jiné subjekty byly na základě řádně uzavřených smluv zkonzervovány 2 ks sbírkových předmětů. Konzervátoři se dále podíleli na přípravě výstav, expozic, výukových programů pro školy a akcí pro veřejnost výrobou kopií sbírkových předmětů, kostýmů a dekorací.

2.7. Informace o zajištění přístupu a přechodu na elektronický systém

Centrální evidence sbírek muzejní povahy MK (CES on-line)

- Pravidelná hlášení změn ve Sbírce Slováckého muzea (MUH/002-05-10/179002) nebyla odeslána z důvodu přechodu na nový evidenční systém ESSP.

3. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ A ODBORNÁ ČINNOST

3.1. Vlastní odborné aktivity

- Odborná oddělení řešila celkem **23 výzkumných úkolů**, z toho:
- **Historie 2** (Sametová revoluce – výzkumné rozhovory se sedmi osobnostmi; Muzeum totalitních režimů);
- **Archeologie 10** (RFA a NAA analýzy metalických artefaktů – zpracování výsledků Ústavem jaderné fyziky AV; Historie výzkumů v centru města Uherské Hradiště; Pravěké umění; Velká Morava a Čechy; Cyrilometodějská misie; Detektorové prospekce v okrese UH; Barokní opevnění města UH; Chronologie osídlení ostrova sv. Jiří; Charakter středověké zástavby v intravilánu Uherského Brodu; Kamená industrie na Moravě). Dále oddělení v průběhu roku vykonalo 292 archeo-

logických výzkumů a dohledů – z toho 7 pozitivních (Ostrožská Lhota – polní cesta, Buchlovice – Zelený dvůr, Uherský Ostroh, Uherský Brod – Hyundai, Uherský Brod – Mariánské náměstí, Uherský Brod – Dominikánský klášter, Míkovice – Radovy), celkem ukončeno 234 akcí.

- **Etnografie 8** (My a oni. Domácí a cizí); Tradiční rukodělná výroba – výzkum a vypracování návrhů na ocenění titulem Mistr tradiční rukodělné výroby ZK, Cena V. Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby v regionu a Nositel tradice lidových řemesel; Výzkum regionální hudební kultury města Uherské Hradiště a přilehlého okolí; Výzkum slováckých košťů slivovice a pálenic; Dokumentace a výzkum zděných a roubených zvoníc na Uherskobrodsku, moravských Kopanicích a luhačovickém Zálesí; Fotodokumentace a výzkum lidové kultury – obyčejová tradice, rukodělná výroba; Digitální mapa tradiční kultury – výzkum a zpracování tří lokalit po stránce informací o hudebním projevu, tanečním projevu a lidovém oděvu; Zlínský kraj v lidové písni – I. Okres Uherské Hradiště).
- **Umění 3** (Zlínská škola umění a Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti, Návraty V, Žáci Vladimíra Groše).

3.2. Spolupráce s externími badateli a jinými subjekty

- Jednotlivá odborná oddělení spolupracovala při řešení výzkumných a odborných úkolů s celkem 28 externími badateli a institucemi, z toho archeologie 7 (Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje – ideové vymezení stezky v evropském kontextu; AÚ Brno – Paleolitické osídlení Moravy – Neolitické sídelní areály; Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. – zpracování výsledků archeologických výzkumů z prostoru středních Čech pro prezentační potřeby Památníku Velké Moravy; ÚAPP – Neolitické sídelní areály; Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i. –

zpracování výsledků RFA a NAA analýz Cu předmětů; FF a PřF MU Brno – chronologie osídlení ostrova sv. Jiří; město UH – Encyklopedie města UH; Archaia Brno – charakter středověké zástavby v intravilánu UB), etnografie 14 (NÚLK Strážnice /3×/ – osobnost R. Falešnickové, krojové součásti z Mutěnicko-hovoranska, turecké šátky; Národní muzeum Praha – F. Kretz a Alice Masaryková; Vlastivědné muzeum Olomouc – konzultace výzkumu lidového stavitelství v Olomouckém kraji; Muzeum JV Morava Zlín – fotografická dokumentace řezbářů F. Gajdy a J. Mičky; Muzeum regionu Valašsko – výšivky sbírka Baťová; badatelé 7× (lidový oděv – 6×, výtvarná kultura – 1×), historie 3 (Město Kunovice – sametová revoluce, badatelé 2× /věznice/), umění 4 (Muzeum města Brna – malíř Emil Pirchan, NÚLK Strážnice – malíř Antoš Frolka, GVU Hodonín – Vladimír Vašíček), GU Karlovy Vary – Vladimír Vašíček).

3.3. Vědecké konference, semináře, sympozia – vlastní

- Slovácké muzeum uspořádalo 2 odborné akce: My a oni. Domácí a cizí v lidové tradici (mezinárodní konference MKKK a komise pro lidové obyčeje České národopisné společnosti konaná ve dnech 4. – 5. 6. 2019, které se zúčastnilo 34 odborníků, předneseno 27 referátů.) a XLVII. seminář archeologů z muzeí a institucí památkové péče konaný ve dnech 29. 5. – 31. 5. 2019 (semináře se zúčastnilo 63 odborníků).

3.4. Vědecké konference, semináře, sympozia – účast na akcích pořádaných jinými subjekty

- Odborní pracovníci se zúčastnili celkem 8 vědeckých konferencí, seminářů a kolokvií, z toho etnografie 1, archeologie 4 (z toho 2 zahraniční), knihovnice 2, konzervace 1. Na konferencích přednesli celkem 5 odborných příspěvků, z toho etnografie 3, knihovna 1, archeologie 2.

4. METODICKÁ A EDUKAČNÍ ČINNOST

4.1. Spolupráce se školami

4.1.1. Speciální programy pro školy, spolupráce se školami

- Muzeum uspořádalo celkem **21 programů** k aktuálním výstavám pro 431 účastníků, z toho 371 dětí a 60 dospělých (6× Umění pravěku. Pravěk Umění, 11× Modrobílý svět, 1× Speciální program pro Charitu UH, 3× Sametová revoluce).

4.1.2. Pravidelné programy pro školy

- Celkem se uskutečnilo **99 pravidelných programů** pro 3 155 účastníků, z toho 2 873 dětí a 282 dospělých, z toho 9 v Dětském centru Galerie SM (Kouzelné barvičky, Co je to krajina), 46 v expozici Slovácko (10× Fašanku, fašanku už je ta na mále; 4× Smrt nesem ze vsi, nové léto do vsi; 9× Komu to vajíčko daruju, toho věrně miluju; 3× Velikonoce v SM; 1× Máme krále chudobného; 2× Jak naseješ, tak sklidiš; 3× Klásek ke klásku, zrnko k zrnečku; 3× Hody milé hody; 1× Čekání na příchod Spasitele; 7× Ten vánoční čas; 3× Vánoce v SM), 38 v Památníku Velké Moravy (22× Mojslav, 9× Cyril a Metoděj, 7× Velká Morava láká k prostřenému stolu), 6 v Expozici věznice.

4.1.3. Pomoc odborných pracovníků studentům SŠ a VŠ

- Odborní pracovníci se v průběhu roku věnovali celkem 30 studentům: z toho poskytli opakovaně konzultace 22 studentům při zpracování středoškolských, bakalářských, magisterských a doctorských prací: archeologie 4 VŠ a 1 SŠ, historie 3 VŠ a 2 SŠ, etnografie 3 VŠ a 1 SŠ, umění 4 VŠ a 4 SŠ. V průběhu roku byla poskytnuta odborná praxe 8 studentům středních a vysokých škol: odborná knihovna 3× Střední odborní škola Luhačovice, oddělení dokumentace 4× Střední

škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště, konzervace 1× Střední uměleckoprůmyslové školy Vyšší odborné školy v Turnově.

4.2. Metodika vůči jiným subjektům

4.2.1. Metodika a spolupráce se subjekty s obdobnou náplní činnosti v regionu

- Odborní pracovníci se zúčastnili celkem 2 jednání poradních sborů pro sbírkotvornou činnost – nákupní komise Vlastivědného muzea v Kyjově a redakční rady projektu řemesla Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici.

4.2.2. Metodika a spolupráce s ostatními kulturními subjekty

- Spolupráce probíhala s celou řadou subjektů: Město Uherské Hradiště, Klub kultury Uherské Hradiště, Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Programová rada Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici, Česká národopisná společnost, Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech, Asociace muzeí a galerií České republiky, Komise pro udělení Ceny Vladimíra Boučka, Rada galerií České republiky, Ředitelská rada Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici – poradní orgán, Jihomoravská regionální archeologická komise při Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky, Programová rada Vlčnovské jízdy králů, Programová rada Slováckých slavností vína a otevřených památek, Region Slovácko, Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, Městské informační centrum Uh. Hradiště, Správní rada o.p.s. Park Rochus, Muzejní spolek v Uherském Hradišti, Historická společnost Starý Velehrad, Umělecká rada SUPŠ UH, Vědecká rada Cyrilometodějské stezky, Slovanská unie, Sbor pro jízdu králů ve Strážnici, hodnotící komise Tradiční výrobek Slovácka, hodnotící komise Zlínského kraje pro výběr Lidová stavba Zlínského, Česká tisková kancelář.

- V rámci plnění vládního usnesení „Koncepte účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“ provádí každoročně Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a jeho Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pro Ministerstvo kultury ČR terénní výzkumy v úzké spolupráci s těmito obdobně zaměřenými krajskými institucemi:
- kraj Jihočeský – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích;
- kraj Jihomoravský – Masarykovo muzeum v Hodoníně;
- kraj Karlovarský – Krajské muzeum Cheb;
- kraj Královéhradecký – Muzeum východních Čech v Hradci Králové;
- kraj Liberecký – Muzeum Českého ráje v Turnově;
- kraj Moravskoslezský – Muzeum Těšínska;
- kraj Moravskoslezský – Muzeum Novojičínska;
- kraj Olomoucký – Vlastivědné muzeum v Olomouci;
- kraj Pardubický – Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku;
- kraj Plzeňský – Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech;
- kraj Středočeský – Regionální muzeum v Kolíně;
- kraj Ústecký – Regionální muzeum v Teplicích;
- kraj Vysočina – Muzeum Vysočiny Třebíč;
- kraj Praha – Muzeum hlavního města Prahy.
- V roce 2019 Slovácké muzeum pokračovalo na spolupráci s Ministerstvem kultury ČR na projektu „Tvorba Strategie rozvoje a podpory kreativních kulturních průmyslů“.

4.2.3. Pomoc odborných pracovníků jiným subjektům

- Jednotlivá odborná oddělení spolupracovala či poskytovala metodickou pomoc celkem 282 badatelům, institucím, obcím, skupinám a souborům. Z toho pracovnice oddělení umění určily a po-

soudily 152 výtvarných děl pro soukromé majitele. Knihovna poskytla metodickou pomoc celkem 74 badatelům, z toho knihovnu navštívilo 63 badatelů, kteří realizovali 491 badatelských návštěv. Všem badatelům bylo poskytnuto 2 036 výpůjček (1061 absenčních, 963 prezenčních; prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby bylo vyřízeno 12 požadavků). Prostřednictvím e-mailu byla poskytnuta 11 badatelům metodická pomoc. Fotoarchiv spolupracoval celkem s 83 badateli, z toho fotoarchiv navštívilo 58 badatelů, prostřednictvím e-mailu poskytnuta metodická pomoc 25 badatelům, zapůjčeno ke studiu v dokumentaci 3 028 ks fotografií.

- Pomoc celkem 439 badatelům, institucím, obcím, skupinám a souborům.

4.2.4. Spolupráce s AMG ČR a RG ČR

- Odborní pracovníci pracovali v 5 komitích Asociace muzeí a galerií ČR (z toho 3 jako aktivní členové výboru komise), dále v Senátu Rady galerií, komoře odborných pracovníků RG a Zlínské regionální archeologické komisi.

4.3. Školení a kurzy

4.3.1. Školení a kurzy vlastní

- Pracovníci se účastnili povinných školení BOZP, PO, žádné další vlastní školení a kurzy nebyly pořádány.

4.3.2. Školení, semináře a kurzy pořádané jinými subjekty

- Pracovníci muzea se zúčastnili celkem 4 školení, seminářů a kurzů pořádaných jinými subjekty (kvalifikované seznámení s novými funkcionalitami ESSP, 2x porada sítě zemědělských muzeí, seminář k licenčním smlouvám).

5. KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

5.1. Expozice

- Organizace spravovala celkem 12 expozic přístupných veřejnosti: Slovácko, Umění

jihovýchodní Moravy (Galerie SM), Lidové bydlení (Topolná čp. 90), Lidové bydlení (Topolná čp. 93), Vesnické kovárství (Topolná čp. 90), Památník Velké Moravy ve Starém Městě, Velká Morava (Uherské Hradiště-Sady), Velká Morava (Staré Město-Špitálky), Velká Morava (Modrá u Velehradu), Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově, Expozice dějin města – Uherské Hradiště – město královské v objektu bývalé jezuitské koleje, expozice Věžnice Uherské Hradiště – v prostorách uhersko-hradištské Reduty. V Památníku Velké Moravy zaveden nový interaktivní software.

5.2. Výstavy

- **Slovácké muzeum uspořádalo celkem 23 výstav**, z toho 16 vlastních, 4 převzaté a 3 v jiných objektech včetně kooperačních.

A) Výstavy vlastní

Slovácké muzeum

1. Vánoční světlo (4. 10. 2018 – 27. 1. 2019)
2. Lidové stavby známé neznámé (8. 11. 2018 – 17. 2. 2019)
3. Krojové eldorádo. Národopisné fotografie Josefa Klvani (7. 3. – 30. 6. 2019)
4. Umění pravěku. Pravěk umění (11. 4. – 22. 9. 2019)
5. Green / Fotografické paměti (fotografie z let 1894–2010) (25. 7. – 6. 10. 2019)
6. Modrobílý svět. Modrotisková tvorba Antonie Dostákové (31. 10. 2019 – 16. 2. 2020)
7. Sametová revoluce v Uherském Hradišti (14. 11. 2019 – 15. 3. 2020)

Galerie Slováckého muzea

8. Jaroslav Blažek / výběr z tvorby (25. 10. 2018 – 6. 1. 2019)
9. O čem si rozprává Česko, Slovensko, Morava (25. 10. 2018 – 6. 1. 2019)
10. Vladimír Groš a jeho žáci, keramika (31. 1. – 17. 3. 2019)
11. Ladislav Plíhal / VŠECKO (18. 7. – 8. 9. 2019)
12. Břetislav Malý / Wanting Colour (18. 7. – 8. 9. 2019)

13. Hynek Čermák / #MENEITHER (18. 7. – 8. 9. 2019)

14. Návraty V, výstava absolventů SUPŠ Uh. Hradiště (4. 10. 2019 – 5. 1. 2020)

Památník Velké Moravy

15. Vampyrismus (1. 1. – 31. 12. 2019)

16. Velká Morava a Pražský hrad (13. 9. 2019 – 26. 1. 2020)

B) Výstavy převzaté

1. Galerie Slováckého muzea: Textile Art of Today, 5. ročník mezinárodní výstavy umělecké textilní tvorby (18. 4. – 23. 6. 2019)
2. Galerie Slováckého muzea: Prague Stuckists (31. 1. – 17. 3. 2019)
3. Památník Velké Moravy: Putování dějinami s Cyrilem a Metodějem (22. 11. 2018 – 28. 2. 2019)
4. Památník Velké Moravy: Bulharská cyrilice (28. 3. – 1. 8. 2019)

C) Výstavy vlastní a kooperační mimo objekty muzea

1. Uherské Hradiště v době první republiky (Jezuitská kolej Uherské Hradiště, 18. 6. 2018 – 31. 8. 2019)
2. Josef Klvaňa (zapůjčena část výstavy Krojové eldorádo. Národopisné fotografie Josefa Klvani (Vlastivědné muzeum Kyjov, 15. 8. – 10. 11. 2019)
3. Vladimír Vašíček (Obecní úřad Svatoborice, květen – červen 2019)

5.3. Přednášky pro veřejnost

- Organizace uspořádala celkem **25 odborných přednášek** pro 1 013 osob, z toho 789 dospělých a 224 dětí a mládež. Z toho odborní pracovníci uskutečnili celkem 17 odborných přednášek pro 706 osob, z toho 224 dětí a mládeže.
- A) Přednášek v objektech vlastní instituce bylo celkem 9 pro 342 osob, z toho 1 externista 1 přednáška pro 23 osob a 1 odborný pracovník 1 přednáška pro 35 osob. Ve spolupráci s Muzejním spolkem, Historickou společností Starý Velehrad, Slovanskou unií a Hvězdárnou Va-

lašské Meziříčí bylo uspořádáno celkem 7 přednášek pro 284 dospělých.

- B) Mimo objekty vlastní instituce bylo celkem 16 přednášek pro 671 posluchačů, z toho 447 dospělých a 224 děti a mládeže.

5.4. Odborné výklady ve výstavách a expozicích

- Ve výstavách a expozicích uspořádali odborní pracovníci celkem **42 odborných výkladů** pro 897 posluchačů, z toho 273 dětí a mládeže a 624 dospělých.

5.5. Doplnkové kulturní akce a programy

- Muzeum uspořádalo celkem **47 doplňkových a kulturních akcí** pro 9 686 osob, z toho 5 740 dospělých a 3 946 dětí: (Den otevřených dveří konzervátorských dílen; 3× Velikonoce a 3× Vánoce v muzeu; 8× Tvoříme v muzeu; Noc s Metodějem; Právoslavná liturgie; Muzejní noc; 6× Zvídálkové, vzhůru do muzea; Letní příměstský tábor mladých muzejníků; Dílničky pro levé ručičky, 3× Prázdninové tvoření, Tvoříme v galerii – tkaní, S vysvědčením do muzea, 5× Kreativní workshop, Indiánské loučení s prázdninami, Den památek – program Tradice a lidová řemesla, Podzimní tvořivá dílna, Vánoční workshop; Loutkové divadlo v muzeu; ZUŠ open: III. ročník celostátního happeningu základních uměleckých škol ve veřejném prostoru; 2× divadlo Jarní Shakespearovské slavnosti; Koncert Jiřího Pospíchala a hostů; Place market; Rockové koledování. Ve spolupráci s partnerskými institucemi bylo připraveno 6 pořadů pro 2 205 osob (2× v rámci Slovákých slavností vína, 1× v rámci Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice, 3× v rámci Jízdy králů ve Vlčnově).

5.6. Zájmové aktivity (kluby, spolky)

- Ve spolupráci s Muzejním spolkem v Uherském Hradišti, Historickou společností Starý Velehrad, Slovanskou unií a Hvězdárnou ve Valašském Meziříčí bylo

realizováno **7 přednášek** pro 284 osob, z toho 4 přednášky pořádané ve spolupráci s Muzejním spolkem pro 215 osob (Výstavba čs. opevnění na jižní Moravě a mobilizace 1938 na Uherskohradištsku a Uherskobrodsku, Pozemní personál 311. perutě z okresu Uherské Hradiště, Josef Klvaňa /1857–1919/, Omán), 1 přednáška pořádaná ve spolupráci s Historickou společností Starý Velehrad pro 38 osob (Arnošt Hrabal, kněz a grafik), 1 přednáška ve spolupráci se Slovanskou unií pro 20 osob (Historie cyrilice & Tajemství bulharských klášterů) a 1 přednáška ve spolupráci s Hvězdárnou Valašské Meziříčí pro 11 osob Globální problémy současného světa).

5.7. Spolupráce se zahraničím

- Slováké muzeum spolupracovalo celkem se 7 zahraničními partnery ze Slovenska, Rakouska, Polska a Itálie, z toho s 5 institucemi (Občanské sdružení Triénale textilu bez hranic v Bratislavě, Centrum tradičnej kultúry v Myjave, Vysoká škola výtvarných umění v Bratislavě, ASP Wrocław, Irish Dominican Father – Basilica of San Clemente) a 2 vědeckými pracovníky.

5.8. Spolupráce s jinými kraji

- Slováké muzeum spolupracovalo s **30 institucemi v celkem 8 krajích** (Jihomoravský kraj: Masarykova univerzita, Archaia Brno, Archeologický ústav AV, Moravské zemské muzeum Brno, Technické muzeum Brno, Muzeum města Brna, Masarykovo muzeum v Hodoníně – pobočky Vlastivědné muzeum Kyjov a Městské muzeum Veselí nad Moravou, GVU Hodonín, Masarykova univerzita Brno, NÚLK Strážnice; Zlínský kraj: Městské kulturní středisko Holešov, Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, Muzeum J. A. Komenského Uh. Brod, město UH, SOKA Uherské Hradiště, Gymnázium Uherské Hradiště, Region Slovácko, Muzeum Kroměřížska,

Muzeum regionu Valašsko, Muzeum Napajedla, KGVÚ Zlín; Olomoucký kraj: AC Olomouc, Městské kulturní zařízení Hranice; Moravskoslezský kraj: Galerie výtvarného umění Ostrava; Praha: Archeologický ústav, AV ČR, Praha, v.v.i., Ústav jaderné fyziky; Středočeský kraj: Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy; Kraj Vysočina: Muzeum vysočiny v Jihlavě; Karlovarský kraj: GU Karlovy Vary).

- V rámci plnění vládního usnesení „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“ provádí každoročně Slováké muzeum v Uherském Hradišti a jeho Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje pro Ministerstvo kultury ČR terénní výzkumy v úzké spolupráci s obdobně zaměřenými institucemi ve všech 14 krajích.

5.9. Spolupráce kulturních PO Zlínského kraje

- Spolupráce se všemi krajskými kulturními organizacemi včetně průběžné konzultační činnosti byla realizována jak v rámci projektu Evidenční systém sbírkových předmětů a při pořádání výstav, tak v rámci pověřeného pracoviště Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje (Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, pobočka Luhačovice, Muzeum Kroměřížska v Kroměříži, Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně).

5.10. Návštěvnost muzea

A) Celková návštěvnost expozic, výstav a kulturních akcí Slovákého muzea činí 76 111 osob

z toho:

- návštěvnost expozic, výstav a kulturních akcí Slovákého muzea – **65 412 osob**
z toho: návštěvnost výstav Slovákého muzea v jiných objektech – 7 211 osob
- návštěvnost kulturně výchovných a doprovodných akcí Slovákého muzea – **10 699 osob**

z toho:

- přednášky (zahrnuje i přednášky se spolky) – 1 013 osob
- doprovodné programy k výstavám – 4 483 osob
- doplňkové akce – 5 203 osob

B) Celková návštěvnost kulturních akcí s podílem Slovákého muzea – 2 205 osob

z toho:

- 2 pořady v rámci Slovákých slavností vína – 680 osob
- 1 pořad na Mezinárodním folklorním festivalu Strážnice 2019 – 495 osob
- 3 pořady v rámci Jízdy králů ve Vlčnově – 1 030 osob

Pozn. Neuvádí se ve výkazu NIPOS.

6. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

6.1. Vlastní ediční činnost

- Vydány celkem 2 čísla Lihových novin ve spolupráci se Společností přátel slivovice a 2 publikace (časopis Slovákco 2018, kolektivní monografie My a oni. Domáci a cizí v lidové tradici). Ve spolupráci s městem Uherské Hradiště vydána publikace Sametová revoluce v Uherském Hradišti.

6.2. Odborné texty do publikací a periodik vydaných jinými subjekty

- Odborná oddělení publikovala výsledky svých výzkumů a odborné činnosti celkem ve **45 příspěvcích**, z toho v časopise Slovákco 7, v kolektivní monografii My a oni 3, v publikacích vydaných jinými subjekty 13 a 22 článků v odborném tisku.

6.3. Medializace instituce – propagace výstav a doplňkových akcí

- Odborná oddělení a pracovníci public relations propagovali výstavy a doplňkové kulturní akce celkem v **1321 příspěvcích**, z toho 347 tisk, 34 TV, 16 rozhlas a 924 internet.

6.4. Spolupráce s odbornými a jinými periodiky (redakční rady)

- Členstvím a účastí na redakčních radách spolupracovala odborná oddělení celkem se 8 periodiky, z toho se 3 internetovými portály (Digitální mapa tradiční kultury, eBadatelna Zlínského kraje, Encyklopedie Uherského Hradiště) a 5 periodiky (Národopisný věstník československý, Zpravodaj města UH, Acta musealia, Archeologie výzkumů na Vysočině a časopis ZVUK), celkem 17 jednání redakčních rad.

7. ROZVOJOVÉ AKTIVITY

7.1. Zapojení do evropských (nejen strukturálních) fondů

- V roce 2019 nebyla organizace zapojena do strukturálních fondů.

7.2. Dotace jiných subjektů (např. ministerstva)

- V roce 2019 získalo Slovácké muzeum od MK ČR neinvestiční dotace v celkové výši 444 000 Kč na realizaci těchto projektů:
- „Digitální mapa tradiční lidové kultury – pokračování projektu“ 80 000 Kč.
- Vydání kolektivní monografie „My a oni. Domáci v cizí a lidové tradici“ 125 000 Kč.
- Grant MK ČR „Realizace výstavy „Umění pravěku. Pravěk umění“ 239 000 Kč.

Dále získala instituce tyto investiční dotace:

- Od města Uherské Hradiště investiční dotaci ve výši 10 000 Kč účelově určenou na nákup sbírkových předmětů od výrobců tradiční lidové kultury oceněných Cenou Vladimíra Boučka.
- Z Akvizičního fondu MK ČR investiční dotaci ve výši 770 000 Kč na nákup sbírkových předmětů výtvarného umění J. Mžíka a A. Tichého.

7.3. Přijaté dary – nefinanční

- Darem získalo muzeum celkem 11 sbírkových předmětů.

7.4. Finanční pomoc sponzorů

- V roce 2019 získalo Slovácké muzeum finanční sponzorský dar ve výši 15 000 Kč na realizaci archeologické výstavy „Umění pravěku. Pravěk umění“.

7.5. Příprava projektů a koncepcí

- Realizace projektu „Revitalizace národních kulturních památek Velké Moravy“ s přístavbou Památníku Velké Moravy ve Starém Městě. Celkové náklady projektu činí 123 715 tis. Kč, spolufinancování projektu z IROP a SR je ve výši 89 575 tis. Kč. Doposud bylo proinvestováno na přípravných a realizačních pracích 3 281 266 Kč.
- V hodnoceném období již byla realizována 1. platba uskutečněných nákladů projektu z prostředků IROP a SR. Slovácké muzeum obdrželo: 211 410 Kč neinvestičních prostředků, 2 812 886,50 Kč investičních prostředků.
- Byl schválen investiční záměr, zpracována projektová dokumentace pro provedení stavby, provedeno výběrové řízení na zhotovitele stavby a projektanta expoziční části a interiérů. Realizace stavby byla zahájena 6. 1. 2020.

7.6. Plán rozvoje (investiční akce, neinvestiční akce)

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti má zpracován dokument – Koncepci činnosti a rozvoje organizace, který je každoročně aktualizován. Z tohoto materiálu vyjímáme nejdůležitější rozvojové akce na období let 2008–2028 včetně již realizovaných:

7.6.1. Zlepšení podmínek pro sbírkotvornou činnost a péči o sbírkové fondy.

Preventivní ochrana sbírkových předmětů před nepříznivými vlivy – vybavení nových i stávajících depozitářů monitorovací technikou a zařízením pro úpravu klimatických podmínek (zejména vzdušné vlhkosti).

Náklady: 1,2 mil. Kč

Finanční zajištění: vlastní zdroje, ZK

Partneři: -
Termín: 2008–2009
Stav: splněno

7.6.2. Záchrana – restaurování starých tisků a rukopisů

Náklady: 4,7 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK, EU
Partneři: -
Termín: 2010-2020
Stav: probíhá

7.6.3. Navýšení finančních prostředků pro nákup sbírkových předmětů

Finanční zajištění: ZK, dlouhodobý finanční propad, plněno částečně

7.6.4. Vybudování depozitáře v areálu lidových staveb Topolná

Náklady: 2 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK
Partneři: -
Termín: 2017
Stav: splněno

7.6.5. Dostavba dílny konzervačního oddělení

Náklady: 0,5 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK
Partneři: -
Termín: 2017
Stav: splněno

7.6.6. Zlepšení podmínek, služeb a nabídek návštěvníkům

7.6.6.1. Vybudování Muzea lidových pálenic na moravsko-slovenském pomezí ve Vlčnově.

Náklady: 1,8 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK, EU
Partneři: obec Vlčnov, Trenčianské múzeum, Centrum tradičnej kultúry Myjava
Termín: 2008–2010
Stav: splněno

7.6.6.2. Vybudování a zprovoznění Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínské-

ho kraje s předváděcím centrem, expozicí a výběrovou prodejnou předmětů lidové rukodělné výroby a řemesel.

Náklady: 3,6 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK, EU
Partneři: -
Termín: 2009–2011
Stav: splněno

7.6.6.3. Vybudování nové moderní stálé národopisné expozice Slovácko v hlavní budově muzea včetně jejího vybavení multimedialní technikou (slavnostní otevření k 100. výročí založení muzea).

Náklady: 20 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK
Partneři: -
Termín: 2010–2014
Stav: splněno

7.6.6.4. Vytvoření lektorského oddělení s náplní vzdělávacích a tvořivých programů pro děti i dospělé pověřeného propagačním stykem s veřejnými sdělovacími prostředky, školstvím a širokou veřejností. Cílem je zpracovávání, nabízení a realizace programů pro nejrůznější věkové kategorie a skupiny (např. rodinného typu) s nezbytnou dokumentací, prezentací, propagací a vyhodnocováním.

Náklady: mzda pro dva pracovníky VŠ a SŠ pedagogického směru
Finanční zajištění: ZK
Partneři: -
Termín: od 2009
Stav: splněno

7.6.6.5. Rekonstrukce Památníku Velké Moravy (I. etapa), výstavba nové multimedialní expozice (II. etapa) a přístavba Evropského centra sv. Cyrila a Metoděje (III. etapa).

Náklady: 150 mil. Kč
Finanční zajištění: ZK, EU, Norské fondy
Partneři:
Termín: 2008–2022.

Stav: I. a II. etapa dokončena, III. etapa v přípravě – podána žádost IROP, získána

dotace, zahájena příprava výběrových řízení na dodavatele. Začátek stavby leden 2020.

7.6.6.6. Vybudování stálé vstupní expozice v Leteckém muzeu Kunovice.

Náklady: zatím nevyčísleny – investorem bude Město Kunovice

Finanční zajištění: město Kunovice, EU

Partneři: Slováký aeroklub

Termín: 2010–2016

Stav: zpracována úvodní studie, partner zrušil smlouvu o spolupráci, muzeum převedeno na Aeroklub Kunovice, z.s., zrušena smlouva o provozování

7.6.6.7. Příprava a realizace výstavby „Muzea Velké Moravy“ v Uherském Hradišti-Sadech.

Náklady: 200 mil. Kč

Finanční zajištění: město Uherské Hradiště, EU

Partneři: -

Termín: 2010–2020.

Stav: v plnění, zpracována základní studie, vybudována přístupové komunikace, osazení informačním systémem v roce 2014, dokončovací práce na lokalitě v roce 2017, dílčí úpravy v letech 2019–2020 z programu IROP.

7.6.6.8. Příprava a realizace výstavby Muzea v přírodě Rochus.

Náklady: 150 mil. Kč

Finanční zajištění: město Uherské Hradiště, EU

Partneři: soukromé společnosti

Termín: 2007–2020

Stav: zhotoven ideový záměr, studie a studie proveditelnosti, probíhá intenzivní projektová příprava, zahájena výstavba, první část otevřena v roce 2016. Probíhají postupně dostavby objektů, muzeum je plně v provozu.

7.6.6.9. Vybudování požárního únikového východu z výstavních sálů hlavní budovy.

Náklady: 1,5 mil. Kč.

Finanční zajištění: ZK

Partneři: -

Termín: 2007

Stav: splněno

7.6.6.10. Vytvoření koncepce prezentace a propagace Slovákého muzea a její aplikace v praxi.

Náklady: 120 tis. Kč / první rok

Finanční zajištění: ZK

Partneři: -

Termín: od 2008

Stav: splněno, každoročně aktualizováno

7.6.7. Provázání činnosti instituce s cestovním ruchem

7.6.7.1. Vybudování Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje včetně jejího pilotního pracoviště (informačního centra) a obnovy jednotlivých archeologických lokalit.

Náklady: 14 mil. Kč

Finanční zajištění: ZK, EU

Partneři: Zlínský kraj, Jihomoravský kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Trenčínský samosprávný kraj (Slovensko) a další zahraniční partneři, správci jednotlivých archeologických lokalit

Termín: 2010–2022

Stav: v přípravě, zhotovena studie, požádáno o dotaci, dotace IROP obdržena, realizace v letech 2019–2022

7.6.7.2. Aktivní účast na vytváření dat o kultuře a jejich provázání se systémy v oblasti cestovního ruchu.

Náklady: běžné provozní

Finanční zajištění: ZK

Partneři: KÚ ZK, subjekty cestovního ruchu

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně

7.6.7.3. Aktivní spolupráce s Centrálou cestovního ruchu jihovýchodní Moravy.

Náklady: běžné provozní

Finanční zajištění: ZK

Partneři: -

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně

7.6.7.4. Zvyšování kvality prezentace a propagace instituce a její naplňování v praxi.

Náklady: běžné provozní

Finanční zajištění: ZK

Partneři: -

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně

7.6.7.5. Vytvoření nové interaktivní webové prezentace Slováckého muzea.

Náklady: 0,1 mil. Kč

Finanční zajištění: ZK

Partneři: -

Termín: 2019

Stav: splněno v roce 2007, v roce 2009 došlo k další modernizaci prezentace, tato spuštěna v únoru 2010. Nyní již zastaralá, nový web opět nutností. Zatím nerealizováno z důvodu nedostatku finančních prostředků.

7.6.8. Provázání činnosti instituce se školstvím

7.6.8.1. Vytváření výukových a motivačních programů pro školy prostřednictvím „Dětského centra Slováckého muzea“.

Náklady: 0,2 mil. Kč/ročně

Finanční zajištění: ZK

Partneři: školská zařízení

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně v rámci omezených finančních prostředků

7.6.8.2. Úzká spolupráce s městskými a krajskými odbory školství a kultury i vedením škol s cílem maximálního využití programové nabídky muzea dětem a mládeži a ovlivnění školních osnov základních a středních škol v daném směru.

Náklady: běžné provozní

Finanční zajištění: ZK

Partneři: školská zařízení

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně

7.6.9. Cílevědomá profilace vědecko-výzkumné činnosti instituce

7.6.9.1. Intenzivní činnost a naplňování cílů „Centra péče a tradiční lidové kulturu Zlínského kraje“, „Archeologického centra Velké Moravy středního Pomoraví“ a „Centra lité medaile, plakety a drobné plastiky“ včetně metodické podpory odborné i laické veřejnosti.

Náklady: 0,5 mil. Kč/ročně

Finanční zajištění: ZK, MK ČR

Partneři: Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, Moravské zemské muzeum v Brně, Asociace umělců medailérů Praha, Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně

7.6.10. Hledání cest k vícezdrojovému financování projektů

7.6.10.1. Aktivní využívání a účast ve všech vhodných formách grantových, programových, fondových aj. nabídek s cílem vícezdrojového finančního zajištění strategických cílů instituce.

Náklady: běžné provozní

Finanční zajištění: ZK

Termín: průběžně

Stav: plněno průběžně

7.7. Plán rozvoje organizace (kulturně výchovné činnosti)

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti má zpracovány dokumenty – Koncepti činnosti a rozvoje organizace a Koncepti prezentace a propagace, které jsou každoročně aktualizovány. Tyto materiály obsahují rovněž dlouhodobější i roční plány kulturně výchovné činnosti, která je následně implementována do elektronického plánu a kontroly činnosti jednotlivých úseků organizace.

8. STATISTICKÉ UKAZATELE ROZVOJE ORGANIZACE PRO OBDOBÍ LET 2015–2024

8.1. Výkaz o muzeu (NĪPOS)

Údaj	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Objekty – pobočky, detašovaná pracoviště (NIPOS ř. č. 0103)	11	11	12	12	12
Sbírkové předměty (NIPOS ř. č. 0901)	365 987	366 931	368 825	371 255	374 042
Počet <u>zapsaných</u> přírůstků za sledovaný rok (NIPOS ř. č. 0905):	3 400	944	1 894	2 430	2 787
- z toho přírůstky získané koupí	359	127	135	391	30
- z toho přírůstky získané darem	211	17	71	23	11
- z toho přírůstky získané sběrem	2 830	800	1 688	2 016	2 746
Počet knihovních jednotek (NIPOS ř. č. 0603)	25330	25677	26 048	26 391	26 702
Počet stálých expozic (NIPOS ř. č. 0107)	12	12	13	12	12
Počet výstav (NIPOS ř. č. 0201):	21	34	28	32	23
- z toho v zahraničí (NIPOS ř. č. 0205):	0	1	1	0	0
Počet kulturně výchovných akcí pro veřejnost (NIPOS ř. č. 0231):	97	110	130	92	79
Celková návštěvnost expozic a výstav, kulturně výchovných akcí (NIPOS ř. 0218 + ř. 0232)	82 248	83 866	69 955	85 014	76 111

a) Výkaz o muzeu a galerii (v souladu s NIPOS Kult (MK) 14-01 a hodnocenými indikátory Konceptce rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015 až 2024).

8.2. Souhrnná zpráva o stavu plnění/dosažení indikátorů

Činnost organizace se řídila v roce 2019 daným plánem, který byl veden a průběžně kontrolován jak v listinné, tak elektronické podobě (síťové aplikaci). Po jeho vyhodnocení lze konstatovat, že tento plán, jeho úkoly a indikátory byly splněny. Rezervy lze spatřovat u některých rozvojových aktivit, které se nedaří naplňovat díky chybějícím finančním prostředkům.

9. OSTATNÍ ČINNOSTI

9.1. Řídící a kontrolní činnost

Řídící a kontrolní činnost prováděna prostřednictvím operativních a periodických porad vedení (ředitel, vedoucí oddělení a samostatní pracovníci). Velmi účinným nástrojem řízení a kontroly je elektronické

síťový podrobný plán činnosti instituce s přesným zadáním úkolu, termínu splnění a odpovědnosti, který je průběžně kontrolován po celý rok.

Ilustrativní stránka elektronického plánu a kontroly činnosti SM UH.

9.2. Provoz a údržba

9.2.1. Provoz a údržba (včetně stavební)

V roce 2019 byly průběžně prováděny pravidelné kontroly lokalit a objektů muzea včetně odstraňování zjištěných nedostatků. Dále byla bezproblémově zabezpečována běžná provozně-kontrolní činnost (auto-provoz, všestranná údržba, MTZ, nákupy

ostatních pracovníků, kontrola správnosti fakturace, nákupy cenin a PHM včetně evidence, sledování spotřeby energie, paliv, telefonních hovorů atd.).

9.2.2. Zabezpečovací systémy (EZS, EPS a PTV)

Referent elektronických požárních systémů, elektronických zabezpečovacích systémů a průmyslových televizí vedl ve sledovaném období veškerou agendu, sledoval termíny povinných revizí a kontroloval jejich řádné provedení, jednal se servisní firmou Security UH, HZS a policií, proškoloval pracovníky pověřené manipulací se systémy v jednotlivých objektech, průběžně objednával a kontroloval odstranění vzniklých závad na systémech, vedl knihu poplachů, kontrol napadených prostor, účastnil se výjezdů policie při vyhlášení poplachu apod.

9.2.3. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární a civilní ochrana, ochrana životního prostředí

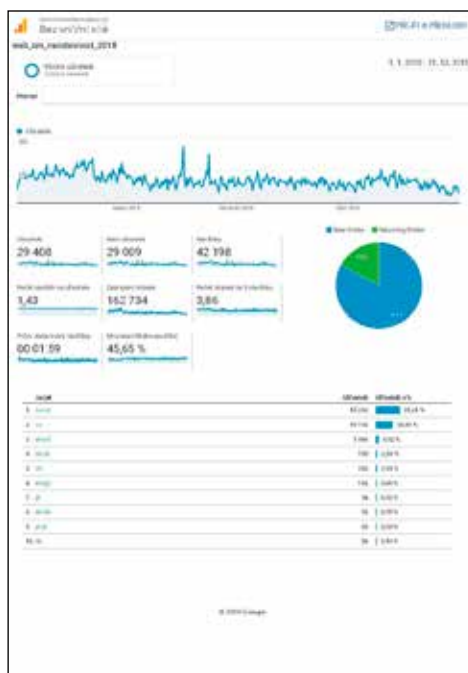
Všechny povinnosti organizace v oblasti BOZP, PO, CO a ekologie zajišťoval ve sledovaném období pracovník muzea – referent BOZP, PO, CO se smluvní účastí firmy Jordán. Pracovník sledoval termíny a správnost plnění potřebných prací a prováděl základní kontrolní činnost (lékárničky, vybavenost hasicími přístroji, inventury a ochrana CO materiálu, vybavení ochrannými prostředky jednotlivce apod.). Další specializované úkoly (školení, revize, směrnice apod.) smluvně zajišťovala firma Jordán. Všechny úkoly uvedené v plánu činnosti úseku na rok 2019 byly splněny.

9.3. Výpočetní technika – počítačové sítě (instalace, údržba, rozvoj), internet, www stránky, využívání e-mailu

Technik PC splnil v roce 2019 následující úkoly:

- pravidelně aktualizoval antivirový program na všech PC v instituci;
- zajistil odstranění veškerých vzniklých závad na PC, serveru a v síti;

- podle aktuální potřeby posiloval hardware zařízení;
- prováděl periodickou kontrolu legálnosti instalovaného softwaru (licenční doklady na jednotlivé produkty archivovány na oddělení dokumentace SM);
- všem pracovníkům poskytoval školicí a poradenskou činnost;
- aktualizoval harmonogram postupné obměny a vybavování instituce výpočetní technikou i softwarem;
- prováděl aktualizaci a rozšiřování stávajících webových stránek Slováckého muzea, podílel se na přípravě stránek nových;
- prováděl zálohování důležitých dat SM UH;
- prováděl kontrolu integrity databází programů BACH, spolupracoval při zavádění a testování nového evidenčního systému ZK.

Počítačová síť je vybudována v hlavní budově, v galerii, na detašovaném pracovišti Hradební a v objektu přednáškového centra s archeologickým oddělením. Internetové

připojení hlavní budovy a přednáškového centra s archeologickým oddělením je zajištěno optickým vláknem, galerie a pracoviště Hradební je připojeno pomocí technologie wi-fi. Instituce provozuje webové stránky s doménou www.slovackemuzeum.cz, elektronickou odbornou knihovnu s adresou <http://knihovna.slovackemuzeum.cz> a speciální oborové stránky www.medaile-uh.blog.cz. Má rovněž zastoupení na Facebook.

Každý z pracovníků muzea má vlastní e-mailovou schránku. Ve všech pokladnách instituce je zavedena technologie PC pro prodej a tisk vstupenek a ostatního zboží.

Webové stránky www.slovackemuzeum.cz navštívilo v roce 2019 celkem 41 164 návštěvníků. Facebooková stránka Slováckého muzea dosáhla výše 9 390 přihlášených uživatelů a Společnosti přátel slivovice ČR 5 305 uživatelů.

10. PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Pracovníci Slováckého muzea v Uherském Hradišti v roce 2019

poř. č.	příjmení a jméno	pracovní pozice/pozn.	v organizaci od roku
1	Bartík Jaroslav, Mgr.	archeolog	2015
2	Berková Kateřina, Bc.	konzervátor (další mateřská dovolená od 1. 7. 2017)	2007
3	Čevelová Květoslava	uklízečka	2004
4	Číhal Petr, Mgr.	etnograf	2011
5	Dudová Magda	pokladní (Galerie Slováckého muzea)	1997
6	Frolcová Milada, PhDr.	historik umění	1985
7	Frolec Ivo, PhDr.	ředitel	1991
8	Hodonská Marie	uklízečka	2009
9	Chrástek Tomáš, Mgr.	archeolog, vedoucí oddělení	2009
10	Chvalkovský Ladislav	fotograf	1977
11	Chvalkovský Ladislav	technik EZS, EPS, PTV	2000
12	Jordán Michal	správce počítačové sítě, technik archeologie	1999
13	Jordán Michal	Referent GDPR (od 1. 6. 2018)	2018
14	Káčer Jan, Mgr.	etnograf	2012
15	Kašpaříková Zdenka	pokladní (Slovácké muzeum)	2014
16	Kolečkářová Radka	dokumentátor archeologického oddělení	1999
17	Kondrová Marta, Mgr.	etnograf, vedoucí oddělení	2001
18	Kostečková Renáta	uklízečka	2010
19	Langrová Plaširybová Eva, BcA.	konzervátor (zástup za mateřskou dovolenou od 1. 8. 2017)	2017

poř. č.	příjmení a jméno	pracovní pozice/pozn.	v organizaci od roku
20	Malina Lukáš, MgA.	výtvarník	2017
21	Marholtová Jolana	účetní	2005
22	Martykánová Marie, Mgr.	historik umění	1976
23	Mátlová Iveta, Mgr.	knihovnice, zástupce ředitele	1995
24	Menoušková Dana, Mgr.	archeolog	1998
25	Mour Ondřej, DiS.	konzervátor	2010
26	Musilová Jana	pokladní (Galerie Slováckého muzea)	2011
27	Novotný Jiří, Mgr.	archeolog	2015
28	Olšák Ladislav	údržbář, výstavář	2011
29	Olšák Ladislav	bezpečnostní pracovník	2011
30	Pohlová Irena	pokladní (Památník Velké Moravy)	1995
31	Portl Pavel, Mgr.	historik	2005
32	Princ Pavel	public relation	2015
33	Směříčková Gabriela, Mgr.	etnograf	2013
34	Sovišová Dagmar	účetní	1994
35	Strachotová Eva	uklízečka	1996
36	Stýskal Zdeněk	údržbář, výstavář	2004
37	Stýskal Zdeněk	referent BOZP, PO, CO	2004
38	Šebková Veronika	pokladní (Slovácké muzeum)	1994
39	Šlemendová Jana	uklízečka	2010
40	Štefánková Ludmila	konzervátor, vedoucí oddělení	1977
41	Taláková Zdeňka	provozní, asistentka ředitele	2005
42	Tománková Petra, MgA.	programový pracovník	2017
43	Vlková Lenka, Mgr.	etnograf, programový pracovník	2015
44	Zemánková Helena	dokumentátor	1982
45	Zpěváková Jitka	ekonom, vedoucí oddělení	1994
46	Žižlavský Martin	pokladní (Památník Velké Moravy)	2015

ANTONIE DOSTÁLKOVÁ A JEJÍ MODROBÍLÝ SVĚT

Gabriela Směřičková, Slováké muzeum v Uherském Hradišti

Modrotisk a tradiční modrotisková tvorba dnes tolik zmiňovaná v souvislosti se zápisem na reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO získala během druhé poloviny 20. století až do současnosti zcela novou podobu. Tisk dřevěnými formami využívaný tradičně na krojové součástky postupně ztrácel využití, a tak se musely modrotiskařské dílny a jejich návrháři přeorientovat na návrhy bytového textilu a dekoračních tkanin. Nové pojetí práce s modrotiskem začalo v Ústředí lidové umělecké výroby (dále ÚLUV), kde vznikaly první moderní návrhy modrotiskových vzorů. Zcela originální přístup k práci s modrotiskem pak přinesly výtvarnice, které do své tvorby vtiskly zcela nové nápady, um a začaly rozvíjet jiné možnosti prezentace modrotisku. Jednou z těchto výjimečných tvůrkyň je i Antonie Dostálková.

Antonie Dostálková je celoživotně spjata s Uherským Hradištěm, kde většinu svého

života pedagogicky působila a především se Starým Městem, kde se narodila a kde žije. Vystudovala výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a poté externě dvouleté studium loutkářství na Divadelní fakultě AMU v Praze. Zde se dostala ke své vytoužené práci, kterou obdivovala od dětství – výrobě loutek. Vyzkoušela si tvorbu loutek pro konkrétní divadelní představení, většinou se jednalo o pohádky. Zkušenosti dále rozvíjela ve zlínských filmových ateliérech v Kudlově, kde vykonávala praxi a později zde i krátce pracovala. Okolnosti ji ale po roce 1968 přivedly do Lidové školy umění v Uherském Hradišti, kde působila až do svého odchodu do důchodu. Stále ji to však táhlo k divadlu. Dlouhodobě spolupracovala se Slovákým divadlem v Uherském Hradišti na tvorbě rekvizit, kostýmů i loutek určených především pro pohádky. Tvořila také scény pro premiérové vystoupení folklorního souboru Dolina ze Starého Města.

S modrotiskem se Antonie Dostálková seznámila díky ÚLUV a tehdy začala spolupracovat s jeho modrotiskovými návrháři na tvorbě nových vzorů. Výrazně ji ovlivnila výtvarnice Arnoštka Eberhardová, která se v ÚLUV věnovala vzorování modrotiskových ubrusů, závěsů či experimentálních oděvních modelů. Získané zkušenosti předávala Antonie Dostálková stejně tak svým žákům v umělecké škole, kde je kromě jiných technik vedla právě k práci s modrotiskem. Viděla v tom nejlepší způsob, jak přivést děti k výtvarnému umění. Po zániku ÚLUV se modrotiskové tvorby nevzdala, naopak navázala spolu-

práci přímo s dílnou Jochových ve Strážnici, se kterou spolupracuje dodnes.

Ve vlastní tvorbě uplatňovala Antonie Dostálková nejprve techniku koláže, postupně pak začala využívat možnosti malby vzoru pomocí štětce, trubičky, šablony a dalších technik. Tento způsob uměleckého vyjádření je jí blízký a používá jej dodnes. Její výtvarné kompozice jsou neotřelé, nápadité, originální. Celoživotní vztah k loutkové tvorbě a práce v divadelním prostředí ji stále vedou i v práci s modrotiskem k potřebě plastického vyjádření. Kromě postav z betléma, měkkých polštářků tak vznikli například prstoví maňasci či šitá zvířátka z modrotisku. Nebojí se ani velkoplošných formátů, navrhuje závěsy, dlouhé závěsné šály, kalendáře či leporela. Autorčinu charakteristickou všestrannost a otevřenost různým nazíráním na věci kolem nás do velké míry formovala její pedagogická praxe, která ji nutila přicházet stále s novými náměty. Její dílo postupuje hravost, která je blízká jí i dětem, které učila. Oslovují ji i témata vycházející z lidové kultury, přírody i vzpomínek na dětství. Ráda pracuje se světlem; střídání dne a noci, léta a zimy, zrodu a zániku, vyjadřuje skrze kontrastní modrobílou kombinaci.

Antonie Dostálková pracuje s modrotiskem po celá léta, ale postup její tvůrčí práce je stále stejný. Nejdříve se nechá inspirovat poezií, dětskou literaturou, přírodou, pak motivy načrtne na papír. Když obrázek rozvrhne na plátno, může začít kreslit. Při tvoření nepoužívá dřevěné formy, sází na vlastní fantazii. Postavy i zvířátka kreslí pomocí štětce nebo injekční stříkačky napuštěné bílou rezervou. Když se pak v modrotiskařské dílně ve Strážnici plátno opakovaně namáčí do indiga, pod nakreslené motivy se barva nedostane. Po vyprání látky ve speciálním roztoku se rezervážní hmota odstraní a pod ní se objeví jasně bílý vzor. Obarvenou látku s postavami a zvířaty pak rozstříhá a vytvoří plastický polštářek či figurku v daném tvaru vystlanou

vatelínem. K dotvoření postaviček používá i jiné přírodní materiály, jako je ovčí rouno, dřevo, lýko či stromovou kůru.

Práce Antonie Dostáلكové můžeme obdivovat po celé republice; vystavovala v Betlémské kapli v Praze, v Masarykově muzeu v Hodoníně, v Městském muzeu ve Strážnici, na zámku v Holešově, v Muzeu Jindřichohradecka v Jindřichově Hradci a její práce byly součástí výstavy Modrotisk tradiční a netradiční v Národním muzeu v Praze. Její poslední autorská výstava Modrobílý svět se uskutečnila ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti na přelomu roku 2019 a 2020. Za svou práci získala Antonie Dostáلكová také dvě ocenění – v roce 2018 na mezinárodní soutěžní výstavě betlémů Nožík Tomáše Krýzy v Jindřichově Hradci a v roce

2019 získala čestné uznání Ceny Vladimíra Boučka za významný přínos v oblasti výtvarných dovedností inspirovaných tradičními textilními technikami a práci s modrotiskem.

Práce Antonie Dostáلكové, ale i její ocenění svědčí o tom, že ji můžeme považovat za výraznou uměleckou osobnost. Její osobitý a originální styl tvorby, využití a propagace tradiční techniky a jejího nového uměleckého uchopení ji řadí k těm autorům, kteří mají výjimečnou schopnost předat své umělecké citění široké veřejnosti. Obrázky, do kterých je vtištěna tvůrčí fantazie, půvab a zemitá krása, jsou odrazem dlouholetých zkušeností a celoživotních názorů výjimečné, ale přesto skromné Antonie Dostáلكové.

ZDĚNÉ A ROUBENÉ ZVONICE NA UHERSKOBRODSKU A KOPANICÍCH

Jan Káčer, *Slovácké muzeum v Uherském Hradišti*

Pro další terénní výzkum věnovaný drobným památkám lidového stavitelství zvonícím na Uherskobrodsku a přilehlých Kopanicích na moravsko-slovenském pomezí jsem si vymezil prostor mezi obcemi Veletiny – Pašovice – Bojkovice – Žítková – Strání – Boršice u Blatnice. To zahrnuje obce především podél toku řeky Olšavy, oblast směrem na východ k hranicím se Slovenskem, ale také přechodové území směrem k luhačovickému Zálesí, Veselsku a Hornácku. Výzkum byl prováděn návštěvou vybrané lokality, vytvořením podrobné fotodokumentace, základním zaměřením objektů a získáním všech dostupných informací (historické mapy, historické fotografie, rozhovory s pamětníky a jiné). Postupně v předem vybraných 18 lokalitách byly dokumentovány samostatně stojící zvonice v obcích: Bojkovice-Bzová, Bystřice pod Lopeníkem, Drslavice, Hradčovice-Lhotka, Lopeník, Pašovice, Praksice, Slavkov, Suchá Loz, Uherský Brod – Havříce, Uherský Brod – Maršov, Uherský Brod – Těšov, Uherský Brod – Újezdec u Luhačovic, Vápenice, Veletiny, Vyškovec, Záhorovice a Žítková.

Bojkovice-Bzová

Drobná zděná stavba zvonice pocházející pravděpodobně z konce druhé poloviny 19. století tvořila původně malou dominantu centra návsi Bzové, dnes místní části města Bojkovice. Jde o hranolovou stavbu o dvou stupních vyzděnou z pálených cihel na kamenném základě o půdorysných rozměrech 190×184 cm. První stupeň stavby působí až monoliticky a nachází se v něm pouze prolomený otvor vstupu do stavby. Druhý stupeň zvonice je rozměrově mírně odskočený a ve všech čtyřech stranách zvonicevého patra jsou prolomeny segmentově zaklenuté

otevřené okenní otvory. V průběhu historie stavby byl však otvor směřující na východ ke komunikaci z vnitřní strany zazděn a vznikla tak malá nika, v níž se dnes nachází plastika Panny Marie umístěná pod proskleným dřevěným rámem. Ve vrcholu horního patra jsou ve zdivu usazeny dva dřevěné trámy, na kterých je zavěšeno vahadlo se zvonem. Od něj vede místo provazu řetízky až na podlahu. Celá zvonice je omítnutá vápeno-cementovou omítkou a natřena světle žlutou barvou. Stavbu kryje jednoduchá stanová střecha s mírným přesahem, kterou kryje plech. Spodní okraje krovu jsou podbité deskami. Interiér stavby je volně přístupný

Zděná zvonice na návsi v Bzové, místní části Bojkovic, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti (dále Fotoarchiv SM UH).

ze severní strany objektu, kde byly původně jednoduché rámové dveře pobité deskami, avšak nyní již chybí. Zvonicové patro je přístupné otvorem ve vyzděném patře, který kryjí dvě ocelové tyče proti nedovolenému vniknutí. Nevhodně jsou zadělány i prolomené okenní otvory kari sítí, která je z vnitřní strany přišroubována ke zdivu zvonicového patra. Tato drobná stavba je mírně utopena v neupraveném okolí pod dvěma vzrostlými stromy a keři rostoucími nad břehem potoka.

Bystřice pod Lopeníkem

Zvonic v Bystřici pod Lopeníkem pochází z roku 1865 a je situovaná nad návsi, v centru obce. Byla postavena místním zedníkem Matějem Šupinou, který bydlel nedaleko v domě čp. 50, z popudu a za finančního přispění tehdejšího obecního úřadu, kdy úřad starosty zastával Martin Pilát. Zvonic, která je celá vyzděna z lomového kamene, má tvar jednoduchého hranolu. Půdorys zvonic v základech je 350×350 cm, samotná stavba má půdorys 320×318 cm, je vyzděna na opracovaném kamenném základu, který byl později zpevněn betonovou podezdívkou. Hmota kamenného zdiva je pravidelná a velmi precizně vyzděná, v čelní části orientované na západ je prolomena nízkým pravoúhlým vchodem se segmentovým zaklenutím v hluboké špaletě. Výplň tvoří jednokřídlé dveře se svislým laťováním v zárubni doplněné kováním. Nad vstupem je prolomena nika na sochu světce či případné osvětlení. V horní třetině stavby jsou prolomeny do všech čtyř stran otevřené segmentové okenní otvory bez výplní, kterými jde vidět jednoduchý ležatý trámový závěs pro zvon. Ve vrcholu zdiva je z vnější strany patrné stažení ocelovou pásovinou, které zabraňuje nežádoucímu pohybu stěn. Zvonicové patro je přístupné po žebříku z přízemí stavby. Celou stavbu kryje poměrně nízká jehlanová střecha s námětky pro mírný přesah krovové konstrukce nad stěny zvonic, krytinu tvoří břidlice a na vrcholu je osazena báh s křížem.

Výška stavby činí přibližně sedm metrů a z kroniky bánovské farnosti, do které Bystřice pod Lopeníkem patří, vyplývá, že u zvonic původně stával i dřevěný vyřezávaný kříž. V dnešní době prostor před vstupem do zvonic doplňuje kamenný kříž s litinovým oplocením. Zvon, který svoji funkci plnil celých 248 let, byl na zvonici do 14. března 1942, kdy jej zkonfiskovali a odvezli Němci pro válečné potřeby. Naštěstí místní kronikář Jan Beníček nakreslil a opsal nápis na jeho obvodu: „ULITEY GEST KE CTI A CHWALE S JANA KRTITELE LETHA 1694“. Uprostřed zvonu byl pak rámeček s textem: „TENTO ZWONEK KAUPIL MARTIN PANICZEK Z BYSTRZICZE ZA LAVKU OBEONI NA WIECZNOST“. Kromě toho se na zvonu nacházel reliéf svatého Jana Křtitele. Podle volného výkladu kronikáře Paníček zakoupil zvon coby alternativní finanční pokutu, aby se vyhnul trestu za nějaké své

Zvonic zděná z lomového kamene v horní části návsi v Bystřici pod Lopeníkem, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

provinění. Počátkem 20. století byla stavba omítnuta a její údržba se omezila jenom na občasný nátěr fasády. Tím ovšem ztratila proporce a svoji atraktivnost. Kolem roku 1970 dostala novou plechovou střechu, což jí rovněž neprospělo. Při další rekonstrukci v roce 2015 se starosta obce Martin Gaven-da snažil vrátit zvonici původní podobu. Byla odkryta omítka, stavba obdržela novou břidlicovou pokrývku krovu střechy a nový kříž na špici, doplněn byl i okapový svod dešťové vody. Uvnitř je výklenek se sochou Panny Marie, současně se zvonicí byla opravena a kamennou podobu dostala opěrná zídka svahu pod ní. Touto opravou získala Bystřice pod Lopeníkem zajímavou památku, která se objevuje na propagačních materiálech obce a regionu. Za velmi nevhodné se mi však jeví poněkud velké „zadrátování“ elektrickým vedením prostoru kolem zvonice, což kazí celkový pohled na tuto stavbu.¹

Drslavice

Zvonice v Drslavicích je součástí kapličky z poloviny 19. století situované na návsi. Jedná se o drobnou stavbu obdélného půdorysu s rovným závěrem orientovanou průčelím na západ. Na původním opracovaném kamenném základě (dnes již podbetonovaném) byla stavba provedena z kombinovaného zdiva z pálených cihel a kamene. Hladká fasáda je členěna přízemní modrou podrovnávkou na přízemní průběžné podezdívce. V nárožích je doplněna přízdními pilastry s patiči bez hlavičky s rovným kladím tvořící lizénové rámy, nesoucí vyloženou profilaci korunní římsy. Hlavní jednoosé průčelí je prolomeno na osu pravouhlým vchodem segmentového zaklenutí s profilací ostění na přízemních kvádrových patkách. Ve vrcholu je zakončena pak ořímsovaným trojúhelným štítem s mělkou, půlkruhově zaklenutou výklenkovou nikou v ploše. Boční fasády jsou prolomeny v jedné ose menšími pravouhlými okny segmentového klenutí v hluboké špa-

letě. Vnitřní prostor je klenut jedním polem valené klenby na styčných lunetách s vytaženými hřebínky. Vstup do kapličky je přes jednokřídlé dveře doplněné v horní polovině o průhledné dřevěné mřížování před skleněnou výplní. Objekt je kryt sedlovou střechou nad závěrem zvalbenou, osazeny jsou okapy a krytinu tvoří břidlice. Z hřebene vyrůstá osmiboký zvonicevý nástavec s otevřenou lucernou, krytou cibulovou bání s makovicí a dvouramenným křížem. Uvnitř nástavce je zavěšen zvon napojený na elektroinstalaci, ale může se zvonit i ručně z interiéru. Celá dřevěná konstrukce nástavce je pokryta břidlicovými taškami ve tvaru šupin. Kaplička je velmi dobře udržována, boční strana je doplněna o prosklené zábrany proti odstříkující vodě z komunikace, před vstupem je situovaný pískovcový kříž a celé okolí je udržováno. Kaplička je památkově chráněná.

Kaple se zvonicevým nástavcem z Drslavic, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Lopeník

V obci Lopeník se nachází při komunikaci směrem k vrchu Kobylec (v přírodní lokalitě U zvonice) volně stojící dvoupatrová zděná zvonice z přelomu 18. a 19. století. Tato čtyřboká hranolová stavba patrové zvonice tvoří pohledovou dominantu prostoru stráně nad obcí. Půdorysný rozměr zvonice je 350×350 cm a celková výška přes sedm metrů. Na kamenném základu je precizně vyzděna hmota stavby z větších a menších kusů lomového kamene. Pohledové stěny jsou členěny ve třech horizontálních pásích na přízemním oběžném soklu, prolomeném na čelní straně nízkým pravoúhlým vchodem segmentového zaklenutí v hluboké špaletě, osazeném jednokřídlou dveřní výplní na čele se svislým laťováním v zárubni. Horní přibližně dvě třetiny stavby jsou děleny oběžnou profilací lišty, oddělující střední úsek stěny na čelní straně s malou vpadlou nikou segmentového zaklenutí.

Historická fotografie zvonice v Lopeníku, okolo roku 1920. Fotoarchiv SM UH.

Zvonice je v horní třetině otevřena do čtyř stran pravoúhlými okny segmentového zaklenutí a kryta nízkou stanovou střechou krytou štípaným šindelem. Ve vrcholu vystupuje nástavec s rovnoramenným křížem jetelového zakončení ramen a paprsky v křížení ve vrcholu. Přízemí je zaklenuto rovným trámovým stropem. Zvonicové patro je přístupné klasickým schodištěm mírného sklonu. V patře je pak umístěn zvon upevněný na dubovou zvonovou stolicí. Ta je začepována do dubových průběžných trámů zazděných v konstrukci stěn a doplněna párem vzpěr z každé strany. Zvoní se pouze ručně. Zvonice byla před několika lety rekonstruována a velmi šetrně opravena (šlo především o odstranění nežádoucí fasády objektu a kompletní výměna krovové konstrukce a její krytiny). Stavba je památkově chráněná.

Zvonice v obci Lopeník, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Pašovice

Nejstarší církevní památkou v obci byla zvonice, která po staletí vyzváněla k ranní,

polední i večerní modlitbě a také při úmrtí občana z vesnice. Po staletí byl zvon zavěšen na spojnici dvou dřevěných sloupů. Již v roce 1663 je písemně doloženo, že při nepřátelském vpádu i požárech byli obyvatelé vesnice varováni zvoněním. Později byl zvon zavěšen na věži zděné zvonice. V obci nebyl kostel ani kaple, obec byla později přiřažená k Prakšicím (1923), kde byl postaven nový kostel na místě starého v letech 1938–1941. V Pašovicích byla nová kaple postavena a vysvěcena až v roce 1995. Na první mapě obce i katastru Pašovic v roce 1828 je zvonice o půdorysu přibližně 600×500 cm zakreslena ve středu návsi, před domy čp. 13 a z horní strany čp. 39. V pamětní knize obce je zapsáno: „Roku 1848 pašovská obec koupila sobě kočár za 46 zlatých v Brodě od pana Kučíka, majstra Kožušnického, bývalejšího v havřícké ulici. Tomáš Gajdůšek pudmistr, Jakub Burán fojt, Josef Vlčnovský úřední, Franc Rachunek úřední, Martin Jahoda úřední, Kostelník úřední v Pašovicích dne 12. března.“ Kočár byl zřejmě umístěn v objektu zvonice. Další záznam v pamětní knize uvádí: „Podobně roku 1865 obec koupila sobě kočár v ceně 77 zlatých v Ostroze od mistra Sedlářského, 29. mája sa dovězl. Jakub Flekač představený.“ Kočár byl v obci potřebný pro dovoz kněze k nemocným osobám, asi i k vyučování náboženství, dovoz lékaře k nemocným a jiných významných osob. „Kočár se ve zvonici nacházel ještě v období 2. světové války, byl velmi pěkně zdobený. Dnes by z něj byla vzácná historická památka,“ vzpomínají pamětníci. Jako velmi cenný záznam z válečných událostí slouží zápisky Vojtěcha Buráně z čp. 39 naproti zvonice, který si již od svých 13 let (od roku 1942) zapisoval každý den všechny události v obci: „V době 2. světové války byla zabavena většina zvonů pro válečné účely – pro výrobu zbraní. V Pašovicích byl zvon ze zvonice odebrán 17. března 1942. Vážil 28 kg a byl 252 let starý s letopočtem 1690. To znamená, že byl zhotoven 7 let po tureckém vpádu v roce 1683. Dne 3. dubna na Velký pátek byl na zvonici osazen zvon z Prakšic. Zvon byl ocelový, a protože byl velký, musel se otvor do věže zvonice z jedné strany rozšířit.“²

Původní zděná zvonice ve středu návsi v Pašovicích, okolo roku 1920. Zdroj: Gajdůšek, Jaroslav. *Pašovice: o dějinách obce z kronik, archivů, muzeí a z vyprávění občanů*. Pašovice: Obec Pašovice, 2015, s. 226.

Zvonice zaznamenaná na indikační skice z roku 1828 je zděná a sloužila původně jako obecní místnost. Podle dvou dochovaných archivních fotografií můžeme stavbu jednoduše popsat. Ze severovýchodní strany objektu bylo prolomeno ve stěně jednoduché malé okno s dveřmi, kterými se vstupovalo do malé místnosti. V jihozápadní straně objektu byla situována dvoukřídlá deštěná vrata (zřejmě původně zvonice sloužila jako požární skladiště i pro techniku, později také pro umístění zmiňovaného obecního kočáru). Ze strany k silnici byl ve stěně prolomen zasklený segmentový výklenek pro sošku svatého. Stavbu kryla stanová střecha, krytá původně břidlicí, později pálenou taškou a plechem, z níž vystupoval asi dva metry vysoký dřevěný zvonicevý nástavec, v jehož vrcholu bylo umístěno vahadlo se zvonem. Nástavec byl do půlky odeštěn, později oplechován, krytý jehlanovou stříškou s přesahem a zakončen dřevěným křížem. Střecha byla opatřena okapy, fasáda objektu měla okrově žlutou barvu, otvory byly zvýrazněny lizénami a šambránami v bílé barvě. Kolem objektu se původně nacházelo několik vzrostlých stromů. Při úpravě hlavní silnice v roce 1957 byla zvonice zbořena, rozebrána a v původní podobě postavena s přístavbou obecní váhy v místě dnešní autobusové zastávky. Při výstavbě točny pro autobusy byla zvonice v roce 2003 nenávratně zbořena a odstraněna.

Prakšice

Přestože na staré kapli v obci (z roku 1859) byl umístěn zvon, běžně se zvonilo ráno, v poledne a večer na dřevěné zvonici v horním konci návsi obce. Na tyto obecní zvoničky se po staletí vyzváňelo při nepřátelských vpádech, požárech a jiných mimořádných událostech. Poslední dřevěná prakšická zvonice stála od roku 1848 asi patnáct metrů daleko od mostu po levé straně silnice směrem na Uherský Brod (v místě dnešní autobusové zastávky). Zřejmě byla ale starší, což dokládalo vročení 1818 na trámu uvnitř stavby. Zvonice je již zanesena na mapě stabilního katastru – indikační skice z roku 1827 a následně i z roku 1872. V roce 1930 při stavbě nového obecního úřadu měla být zbourána. Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, které mělo zvonici vedenou jako charakteristickou lidovou stavbu, trvalo na jejím zachování na místě a její opravě. V záporném případě bylo muzeum ochotno stavbu převzít do svého majetku a transferovat ji na nádvoří za muzejní budovu. Po jednání obou stran byla zvonice ponechána na svém místě, ale v šedesátých letech 20. století byla bohužel zbourána.³

Zvonice v Pašovicích, okolo roku 1950. Fotoarchiv SM UH.

Původní stará dřevěná zvonice situovaná v horní části návsi v Prakšicích. Zdroj: Gajdůšek, Jaroslav. *Prakšice: vyprávění o dějinách a životě jejich občanů*. Prakšice: Obec Prakšice, 2010, s. 275.

Na fotografii z padesátých let je vidět uprostřed obecní úřad (dříve využívan rovněž jako školní třída), vpravo od něho je stará hasičská zbrojnice a dál vpravo je vidět hostinec Záhorovských a Hubáčkova kovárna, vlevo od obecního úřadu je stará zvonice a trafika Františka Doležala. Dnes už tento pohled nezaznamenáme. Čtyřstěnná rámová konstrukce, obepínající a zároveň ztužující konstrukci zvonové stolice, byla vázána na úhel jednoduchými rybinovými zámky v polštářovém a pozednicovém věnci. Ležela na kamenné podezdívce a byla zakryta sedlovou střechou s vikýři na obou stranách. Plášť i štíty byly pobity svislým latováním a do zvonice se vstupovalo bočními dveřmi. Původní břidlicová krytina byla později nahrazena eternitem. Dvouštenýřová zvonová stolice byla zapuštěna do základového roštu z mohutných trámových kleští a vyztužena dvěma páry šikmých vzpěr. Štenýřové dvojčce bylo ještě zpevněno uklínováním mezi kleštiny v úrovni horního trámového věnce srubu. V prostřední části byly štenýře svázány začepovanou příčkou a křížovým zavětrováním, spoje byly kolíkovány. Na vrcholu štenýřů byla posazena na vazném kříží jednoduchá kuželová stříška, která kryla vahadlo se zvonem. Původní krytinou zvonice byl štípaný šindel, který se zachoval jen na kuželovité stříšce, později břidlice, místy nahrazována eternitem.

Stará zvonice v Prackšicích, okolo roku 1940. Zdroj: Gajdůšek, Jaroslav. *Prackšice: vyprávění o dějinách a životě jejich občanů*. Prackšice: Obec Prackšice, 2010, s. 275.

Slavkov

Ve Slavkově byla podle josefského nařízení z konce 18. století zbudována malá dřevěná zvonice. Nacházela se uprostřed návsi na vyvýšeném místě nad cestou. Dnes nelze odhadnout, kdy přesně byla stará zvonice postavena, ale podle indikační skici to bylo určitě už před rokem 1820. Rámová konstrukce zvonice byla opláštěná svislými deskami a ztužovala konstrukci zvonové stolice.

Původní dřevěná zvonice ve Slavkově, okolo roku 1918. Fotoarchiv SM UH.

Ležela na kamenné podezdívce a byla zakryta stanovou střechou s krátkým hřebenem na čtyřech nárožních krokvicích opřených o štenýře stolice osedlaných v horním trámovém věnci rámové konstrukce stavby. Dvouštenýřová zvonová stolice byla zapuštěna do základového roštu z mohutných trámových kleští a vyztužena dvěma páry šikmých vzpěr. Na konci štenýřů bylo usazeno vahadlo se zvonem a na vrcholu diagonálně posazená ve vazném kříží jednoduchá stanová stříška zakončená dřevěným křížem. Krytinou obou střech byl štípaný šindel.

Dne 21. ledna 1925 se výbor Lidové jednoty usnesl a 23. ledna 1925 postoupil obecní radě ve Slavkově návrh, aby byla stávající zvonice opravena, nebo nahrazena zvonící novou. Obecní rada návrh schválila a v roce 1927 byla postavena nová s věžními hodinami. Zvonici, zvon a hodiny požehnal 29. června 1927 hornoněmčický farář P. Karel Komárek za účasti P. Jindřicha Koželuha, faráře z Dolního Němčí a P. Josefa Paly z Boršic. Ve zvonici je umístěna socha Panny Marie. Tato socha byla pořízena v roce 1903 Bratrstvem živého růžence. V průběhu druhé světové války došlo k poškození zvonu, avšak nový zvon byl instalován až v roce 1993 za finanční sbírky občanů a za přispění obce spolu s elektrickým zvoněním. Požehnal jej 30. června 1993 P. Bohumil Čuhel, farář z Dolního Němčí a administrátor pro Horní Němčí. Nová zvonice je jednoduchá hranolová stavba zděná z pálených cihel. Půdorys stavby je 320×324 cm (druhá strana má 315 cm), podbetonovaný původně kamenný sokl má rozměr 335×340 cm. Hranolové tělo stavby je rozděleno lizénami v nároží a dvěma oplechovanými římsami, kdy se tělo stavby v každém stupni mírně zmenšuje. Ve spodní části je směrem ke komunikaci prolomena klenutá prosklená nika se sochou Panny Marie, v jižní stěně stavby jsou situovány dřevěné dveře se segmentovým světlíkem nad nimi a v protější straně slepé klenuté okno. V druhém patře jsou prolomena tři obdélníková okna krytá sklopnými dřevěnými žaluziemi, za kterými

je ve zvonové stolici osazen zvon. V posledním patře zvonice se nachází hodinový stroj spojený se třemi podsvícenými ciferníky nacházejících se ve třech stěnách pod úrovní střešní profilované římsy. Celou zvonici kryje jednoduchá, okapovým svodem opatřená stanová střecha krytá měděným plechem a zakončená ve vrcholu plechovým křížem. Stavba je velmi dobře udržována a tvoří dominantu návsi obce.

Zdění zvonice na návsi ve Slavkově, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Suchá Loz

Původní zděná zvonice z přelomu 18. a 19. století stávala na návsi v místech dnešního kostela svaté Ludmily. Byla to stavba jednoduchého hranolového typu postavená na kamenném základu z pálených cihel v kombinaci s kamenem. Půdorys stavby je odhadován na rozměr přibližně 350×350 cm a velmi dobře připomínala zvonici z Kudlovic (viz Slovácko 2018). Celá stavba byla omítnutá a olíčená. Výstup z objektu byl prolomen pravoúhlým vchodem ve špaletě, dveře tvořily sbité desky. Nad vstupem byla

situována segmentově zaklenutá nika pro plastiku světce. Zvonice bylo prolomeno jednoduchými obdélníkovými otevřenými okny, které byly zjemněny zaoblením v nároží. Mírně vyložená korunní římsa nesla čtyřbokou stanovou střechu s námětky, završenou jednoramenným kovovým křížem. Jako krytina zde byla použita břidlice. Ve zvonici visely na dvou jednoduchých tesaných trámech dva zvony. Zbořena byla před rokem 1990, kdy se začalo s výstavbou kostela. Je velká škoda, že jejím zbouráním obec přišla o jednu z nejceněnějších památek lidového stavitelství.

Uherský Brod – Havřice

Zděná patrová hranolová zvonice z poloviny 19. století je situovaná do centra návsi. Půdorysný rozměr stavby je 212×205 cm (rozměry soklu jsou 220×216 cm) a je vyzděna z pálené cihly na kamenném základě a omítnuta. Celá hmota stavby je v patře oddělena profilovanou římsou a korunní římsa je také profilovaná. V nárožích nad římsou je doplněna přízdnými pilastry s patičí a malou hlavicí s rovným kladím tvořící lizénové rámy, nesoucí vyloženou profilaci korunní římsy. V přízemí stavby se nacházejí vstupní dveře orientované na jižní stranu, nad kterými se nachází plasticky vystouplý plný oblouk. Tyto plastické oblouky se vyskytují i nad oběma bočními mělce prolomenými nikami, jež jsou segmentově zakončené. Ve špaletě nad jednoduchými dveřmi je v půlobluku zasazen prosklený světlík se třemi paprsky. V patře nad vstupem do objektu je zapuštěna mělká segmentová nika s plastikou Panny Marie, kterou kryje prosklený dřevěný rám. Na každé straně zvonice je symetricky prolomeno po jednom půlkruhově zaklenutém otevřeném okně. Za nimi je vidět osazení závěsu zvonu s vahadlem do dvou dřevěných trámů a elektroinstalace pro zvonění. Vyložená korunní římsa nese čtyřbokou stanovou střechu, završenou jednoramenným kovovým křížem. Jako krytina je zde použita pálená

taška bobrovka s omaltovanými hřebenáči na všech hranách. Podlaha uvnitř zvonice je položena z pálených cihel. Interiér doplňuje malý oltářík a vstup do patra zvonice krytý záklopem, který je přístupný po žebříku. Vápenocementová omítka je barevně laděna do odstínu vídeňské šedi a bílé barvy. O stavbu je pečováno a citlivá rekonstrukce před několika lety jí znatelně pomohla. Zvonice tvoří dominantu návsi Havřic a je velká škoda, že není památkově chráněná.

Zděná zvonice na návsi v Uherském Brodě – Havřicích, 2007. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Uherský Brod – Maršov

Zvonice se nachází na návsi vedle pamětního kříže a vytváří výraznou dominantu obce. Podle letopočtů 1834 a 1884 objevených na původních dřevěných trámech pochází z počátku 19. století a dochovaný obecní rozpočet potvrzuje první letopočet. Před rokem 1834 zde ale mohla být ještě starší zvonice. V průběhu staletí se změnil i původní vzhled spodní části zvonice, která byla celá dřevěná a usazená na kamenném základě. Stavba měla jednoduchou rámo-

vou konstrukci z dubových sloupků začepovaných do spodního a horního vazného věnce, mezi které byly zasazeny ručně tesařné dubové fošny. Dva svislé trámy (štenýře) byly začepovány do dvou prahových trámů a podepřeny po dvou párech dřevěných začepovaných vzpěr z každé strany. Nejzajímavějším prvkem stavby byly dřevěné kolíky, kterými byly veškeré dřevěné prvky spojovány a zajišťovány. Vše ukryté pod rámovou konstrukci stavby kryla stanová střecha krytá šindelem. Ve vrcholu štenýřů bylo umístěno vahadlo se zvonem a to kryla kuželová šindelová stříška. Dle dochované historické fotografie se v blízkosti zvonice původně nacházel dřevěný polychromovaný vyřezávaný kříž s plechovou stříškou a korpusem Krista.⁴

Původní roubená zvonice na návsi v Uherském Brodě – Maršově. Zdroj: Jančář, Radovan. *Maršov: osudem zkoušená dědina*. Uherské Hradiště: Ottobre 12, 2016, s. 249.

Teprve v roce 1930,⁵ kdy se vedle stavěl nový kamenný kříž, byla zvonice obezděná nepálenými cihlami a střechu nově pokrýl plech. V letech 2001–2002 proběhla

kompletní rekonstrukce zvonice. Svislé dubové trámy (štenýře), držící zvon a stříšku s bání, byly značně prohnílé, což bylo způsobeno jednak časem, a především neodborným oplechováním trámů a střechy. Konstrukční prvky zvonice, pokud byly zdravé, byly zachovány. Vyměněny musely být i tři spodní trámy. Stanová střecha s krátkým hřebenem musela být zcela vyměněna za nové modřínové dřevo. Jako krytina byl znovu použit štípaný šindel. Kužel a bání nad zvonom jsou rovněž nové z měděného plechu. Všechny zdi byly nově omítnuty bílou omítkou. Zvonice dostala také nové dveře, ke kterým vede kamenný schod. Okolo zvonice byl ještě vydlážděn okapový chodník a vysazen živý plot. V současnosti je zvonice ve výborném a udržovaném stavu. Půdorys stavby je 270×247 cm, zadní část má 275 cm. Původní zvon o průměru 25 cm, který zde visel, byl vytvořen neznámým zvonařem v roce 1728. Měl na něm být nápis AMOR CRUCIFIXUS a roku 1942 byl zrekvírován pro válečné účely. Zvon, který pochází z roku 1947, odlila známá zvonařská firma Rudolfa Manouška a byl pořízen z darů maršovských občanů.

Uherský Brod – Těšov

Původní roubenou zvonici deskovou výplní později okolo poloviny 19. století nahradila zvonice zděná. Ta je situovaná ve středu návsi Těšova pod vzrostlými lipami. Půdorysný rozměr objektu je 210×215 cm. Na kamenném základě je vyzděn hranolový půdorys objektu z pálených cihel, který byl původně omítnut hliněnou omítkou, později při opravách nahrazen vápenocementovou omítkou, která je olíčena na bílo a doplněna modrou podrovnávkou. V jižní stěně je prolomeno pravoúhlé obdélníkové okno kryté kovanou mříží a v severní stěně objektu je průčelí prolomeno pravoúhlým vchodem, který kryjí svlakové dveře. Zvonička je zastřešena stanovou krovovou konstrukcí krytou štípaným šindelem, ze které vystupuje dvojice dřevěných sloupů – štenýřů. Oku skrytý je základový rošt dvouštenýřové zvonové stolice, který se nachází uvnitř objektu, z něhož vycházejí dva mohutné trámy zpevněné dvěma páry začepovaných šikmých vzpěr. Trámy jsou nad úrovní střechy zdobené řezbou, na jejichž vrcholu je

Současná zvonice v Uherském Brodě – Maršově, 2016. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Zvonice na návsi v Uherském Brodě – Těšově, 2008. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

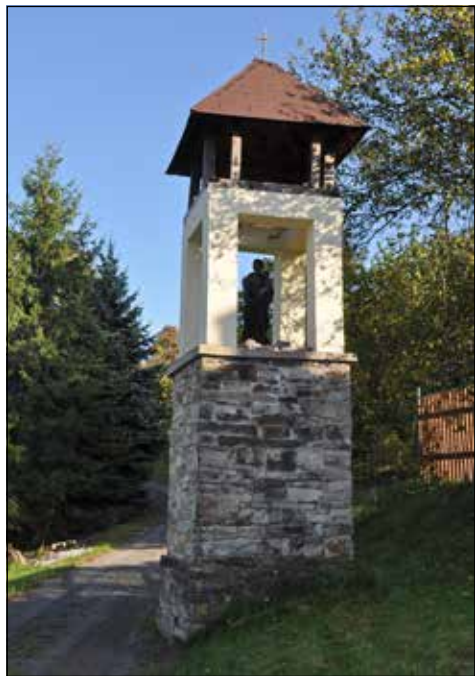
usazeno vahadlo se zvonem, které kryje kuželová stříška s šindelem zakončená ve vrcholu dvouramenným křížem. Zvonice je památkově chráněna od roku 1958 a v současnosti je udržována a ve výborném stavu. Péče a stav objektu, jakým je udržován, může sloužit za příklad i ostatním lokalitám, ve kterých si zvonice zaslouží větší péči.

Vápenice

Ve Vápenicích na moravsko-slovenském pomezí se nacházejí dvě zvonice, které leží téměř vedle sebe. Starší zvonice z dvacátých let 20. století prošla v posledních letech stavební obnovou, kterou nutně potřebovala. Jedná se o hranolovou stavbu o půdorysném rozměru 182×182 cm. Tělo zvonice je monoliticky vyzděno z lomového kamene na základovém soklu do výšky přibližně dvou metrů a v zadní části se nachází mělký výklenek, ve kterém stával zvoník. Na vyzdřeném kamenném podstavci jsou v nároží vyzděny čtyři sloupky spojené horním

věncem, které původně držely závěs zvonu. Dnes závěs zvonu i zvon samotný chybí a je v něm osazena plastika světce. Nad horním věncem je svázán dřevěný rámový polštář, do něhož jsou začepovány čtyři páry sloupků, které jsou svázány pozednicovým věncem držícím stříšku stavby. Jednoduchá stanová stříška pokrytá IPA krytinou je ve špičce doplněná jednoramenným kovaným křížem. Původní stříška ležela už na vyzdřeném zvoncovém věnci. V současnosti je bývalá zvonice opravená a důstojným piedestalem pro plastiku svatého Josefa.

Nová zvonice je součástí kapličky zasvěcené Panně Marie Bolestné. Postavena byla v devadesátých letech 20. století a slavnostně vysvěcena byla až o patnáct let později, dne 13. září 2009. Ta má půdorysný rozměr se soklem 400×400 cm a samotná hrana zdiva pak 362×362 cm. Nad sedlovou střechu zvonice vystupuje zděný zvoncový nástavec o rozměrech přibližně 180×180 cm. V každé straně nástavce je symetricky prolomeno obloukové otevřené

Stará zděná zvonice ve Vápenicích, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

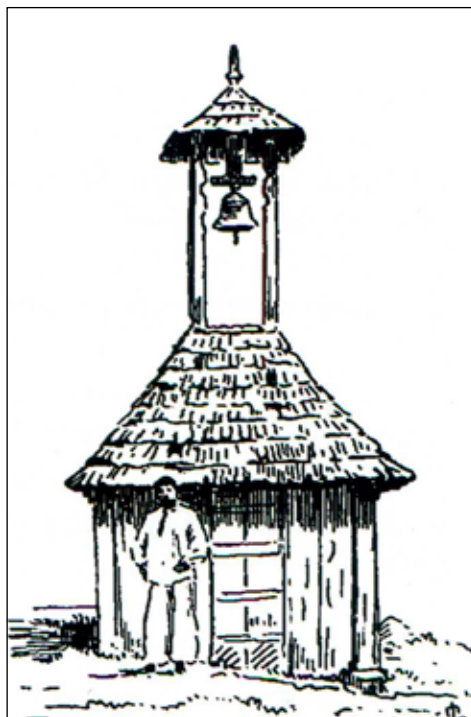
Nová zděná zvonice nad kapličkou ve Vápenicích, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

okno. Zděný nástavec má výšku necelé dva metry a na něm je usazena jednoduchá rámová konstrukce pokračujícího ocelového zvonického nástavce. Přechod mezi těmito dvěma částmi rozděluje dokola usazená valbová stříška, kterou kryje tmavě glazovaná pálená taška bobrovka. Vystupující rámová konstrukce je do své poloviny odeštěna a pokryta stejnou pálenou krytinou. V druhé polovině ocelového rámového nástavce jsou nad sebou osazeny dva zvonické závěsy s elektroinstalací. Jednotlivé zvony nesou jméno Josef a Marie. Nástavec je zakončen jednoduchou stanovou střechou krytou glazovanými pálenými taškami bobrovkami, na špičce je osazen ocelový jednoduchý kříž s hromosvodem. Vstup do zvonice je situován ze zadní strany kapličky. V interiéru je žebřík pro vstup do patra nástavce za záklopem a elektrické ovládní zvonění. Obě stavby zvoníček nenásilně doplňují ráz Kopaníc a jsou častým turistickým cílem. Okolí staveb je dobře upraveno a udržováno.

Veletiny

Původní dřevěná zvonice ve Veletinách se nacházela v místech dnešní zděné kaple svatých Cyrila a Metoděje vprostřed návsi až do roku 1894. Jednalo se o velmi jednoduchou stavbu rámové konstrukce přibližně o půdorysných rozměrech 240×240 cm. Dochovaných historických fotografií nemáme mnoho, navíc je na nich zachycena především už nová zděná kaple, proto popis staré zvonice vychází z nákresu od Lubora Niederleho.⁶ Na kamenném základu ležel sroubený dubový polštářový věnec, do kterého byly v rozích začepovány svislé trámy, které držely sroubený vrchní pozednicový věnec, na němž ležela krovová konstrukce. Polštářový věnec navíc vázal základový rošt, složený ze dvou kleští, ze kterého vycházely dva dubové štenýře samotné zvonové stolice ztužené párem šikmých vzpěr. Na vrcholu štenýřů se nacházelo vahadlo se zvonem, které kryla jed-

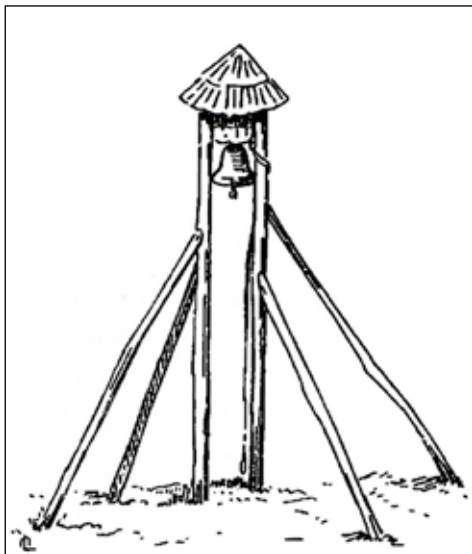
noduchá jehlanová stříška s dřevěnou špičí. Stanová střecha objektu byla kryta štípaným šindelem. V současnosti vystupuje ze sedlové střechy kaple dřevěný oplechovaný zvonický nástavec čtvercového půdorysu o rozměrech přibližně 120×120 cm. Z každé strany je v něm prolomen segmentový otvor krytý sklopnými žaluziemi. Nástavec kryje stanová střecha s námětky zakončená bání a dvouramenným křížem. Zavěšený zvon uvnitř je napojen na elektroinstalaci, ale může být zvoněno i ručně.

Nákres původní dřevěné zvonice na návsi ve Veletinách, okolo roku 1890. Zdroj: Niederle, Lubor. Ves, obydlí a dvůr. In: Niederle, Lubor, ed. *Moravské Slovensko. Svazek II.* Praha: Nákladem Národopisného Musea Československého, 1922, s. 57.

Vyškovec

Původní zvonice ve Vyškovci představovala úplně nejjednodušší formu konstrukce pro zavěšení zvonu, což nám dokládá archivní fotka Karla Chotka ze sbírek Slo-

Nákres staré zvonice ve Vyškovci, okolo roku 1900. Zdroj: Niederle, Lubor. *Ves, obydlí a dvůr*. In: Niederle, Lubor, ed. *Moravské Slovensko. Svezek II*. Praha: Nákladem Národopisného Musea Československého, 1922, s. 57.

Stará zvonice ve Vyškovci, 1918. Foto K. Chotek. Fotoarchiv SM UH.

váčekého muzea v Uherském Hradišti. Šlo o spojení dvou stejně velkých opracovaných kulatin z dostupného materiálu, které byly usazeny v zemi. Každá stojka byla opatřena třemi podpůrnými vzpěrami, které byly také zhotoveny z tenčí opracované kulatiny z místních zdrojů, byly také zapuštěné do země a sloužily především ke stabilitě konstrukce při zvonění. V horní části konstrukce (stojek) byla horní vzpěra, pod kterou bylo osazeno vahadlo se zavěšeným zvonem a z něho trčící rameno s provazem. Vahadlo kryla jednoduchá kuželová stříška pokrytá štípaným šindelem. Kdy tato zvonice zanikla, se nepodařilo zjistit.

Nová horská zvonice s kaplí Panny Marie Královny ve Vyškovci vznikla na původním místě, kde stávala stará zvonice, v letech 1997–1998. Kaple se zvonicí je jediným svatostánkem Bílých Karpat postaveným na hřebeni hor. Autory architektonického návrhu byli architekti Slabiňák a Dvořák. Jedná se o jednoduchou stavbu jehlanovitého tvaru o půdorysu 195×195 cm. Základ tvoří zděná hranolová kaple osazená na podbetonovaném kamenném základu. Z každého rohu zděné kaple vycházejí čtyři trámy do tvaru jehlanu, které jsou nahoře zakončené mírnou stanovou střechou krytou plechem a doplněnou o hromosvod. Celý plášť konstrukce je pokryt bočním olatováním a horní části, kde je osazen zvon laťování, přechází ve zvonicevé žaluzie. Konstrukce stavby je podepřena čtyřmi rohovými trámy, které jsou zapuštěny do země, a každý doplněn po páru zavětrovacích trámů. Nad touto podpěrou se nachází valbová konstrukce střechy krytá pálenou taškou bobrovkou, která plynule přechází v samotný zvonicevý nástavec. Vstup do kaple, ze které je otvorem ve stropě přístupný i zvonicevý nástavec, kryjí jednoduché prosklené jednokřídlé dveře, přes které je možné nahlédnout do kaple. Interiér tvoří malý výklenkový oltář s plastikou Panny Marie Královny doplněný po stranách malbou kopaničářské výšivky a další malé plastiky světců a váz na květiny. Před kaplí se zvonicí se nachází kamenný oltář, u něhož se

slouží každoročně poutní mše. Stavba stojí na velmi půvabném místě a obec její výstavbou získala nepřehlédnutelnou dominantu, která je vyhledávaným turistickým cílem.

Současná zvonice ve Vyškovci, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Záhorovice

Drobná zděná čtyřboká zvonice situovaná do středu návěsního prostoru pochází z druhé poloviny 19. století. Původně se zvonem ve zvonici oznamovalo úmrtí spoluobčanů a požáry. Dnešní podobu včetně vnitřních úprav dostala zvonice v roce 1974 po nutné demolici kapličky na horním konci. V roce 1999 byla elektronicky ozvučena a hlas zvonu oznamuje obyvatelům obce poledne a klekání (tzn. 12 a 18 hodin). Od nepaměti byl svatý Bartoloměj patronem Záhorovic, což má svůj odraz také ve znaku obce. Tomuto světcovi byla zasvěcena dnes už neexistující kaple v obci. Vzhledem k tomu, že jeho kult byl u nás na vrcholu v době gotické, lze se domnívat, že mu byl zasvěcen starý záho-

rovický kostel a po jeho zániku titul přešel na kapli. Obraz svatého Bartoloměje zdobí oltář v kapličce ve zvonici. Stavba je vyzděna z pálených cihel na kamenném základě o půdorysných rozměrech 358×358 cm. V hranolovém těle jsou symetricky prolomeny v každé straně kulaté okenní otvory, které slouží jako světlíky pro interiér, v němž se nachází kaplička s oltářem. Ze západní strany je prolomen i vstupní otvor. V dřevěné špaletě jsou osazeny prosklené jednokřídlé dveře, nad nimiž je světlík. Nad prostorem kapličky je ve vyzděné klenbě záklopem odděleno zvonivé patro, které je přístupné pouze po žebříku průlezem ve stropě. Spodní část stavby je nad mírně vynesenu okapovou římsou zakončena zvalbením směrem k zděnému zvonivému nástavci a je pokryta plechem. Zvonivý nástavec je vyzděn na odskočeném soklu nad valbovou střechou prvního patra stavby. Ve zvonivém nástavci jsou symetricky prolomeny otevřené podlouhlé okenní otvory, segmentově zakončené v horní části. Zevnitř jsou kryté dřevěnými žaluziemi osaze-

Zděná zvonice na návsi v Záhorovicích, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

nými v rámu. Zvonicový nástavec zakončuje druhá, mírně vynesená okapová římsa. Nad ní vystupuje stanová stříška s velmi mírným sklonem krytá pálenou taškou bobrovkou, která je doplněna v nároží omaltovanými hřebenači. Na vrcholku střechy je vztyčen dvouramenný kovaný kříž. Celou stavbu kryje vápenocementová omítka světle žluté barvy a šambrány, výklenky a římsy jsou zvýrazněny bílým olíčením. Zvonice je udržována a ve výborném technickém stavu. Před zvonicí je usazen pískovcový kříž.

Žitková

V obci Žitková na moravsko-slovenském pomezí nalezneme tři zvonice, které jsou časově různorodé. Nalezneme zde starou dřevěnou zvonici, zvonici ve věži v kapli na Pitínských pasekách (které se věnovat nebudu), ale také novostavbu (zřejmě nějakou repliku) zvonice v Čierných.

Nejstarší a dá se říct i archaickou dřevěnou zvonici nalezneme u domu čp. 182 v krytu vzrostlých lip. Jedná se o jednoduchou dře-

věnou stavbu rámové konstrukce o půdorysu 202×102 cm. Na původně kamenném základu je usazen polštářový věnec, do kterého jsou v čelní části začepovány dva štenýře (stojky), v zadní části vystupují dva sloupky. Všechny čtyři sloupky jsou svázány pozednicovým věncem, do něhož jsou začepovány a svázány zavětrovacími trámkami. Tento rám nese jednoduchou valbovou střechu stavby. Štenýře jsou doplněny po jednom páru vzpěr začepovaných do polštáře. Celou stavbu zvonice kryje štípaný šindel, který je v plášti zařezán do mírných špic a vytváří dojem pokrytí šupinami. Střešní konstrukce je podbitá deskami. Do objektu se vstupuje malými dveřmi z boku stavby. Dva štenýře, které vycházejí nad střechu, jsou v horní části doplněny příčkou, pod kterou se nachází vahadlo se zvonem, z něhož vede provaz dolů do stavby zvonice. Na vrcholu je osazena jednoduchá jehlanová stříška krytá plechem. Celá stavba zvonice působí velice přirozeně a sedí do krajiny Kopaníc.

Nová zvonice, jak by se dala nazvat, se nachází v místní lokalitě v Čierných

Stará dřevěná zvonice v Žitkové, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

Mladší roubená zvonice v Žitkové, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

u domu poslední žitkovské bohyně Army Gabrielové u čp. 150. Tato zvonička zasvěcená Panně Marii byla postavená v roce 2012 z donace Marie a Petra Mizerových. Vysvěcena byla P. Františkem Urbanem, farářem ze Starého Hrozenkova, dne 29. září 2012. Roubená stavba o půdorysu 250×250 cm je usazena na kamenném základě. Výrazným prvkem konstrukce jsou nárožní spoje na rybinu. Dva štenýře držící zvon vycházejí z rámové konstrukce ležící na pozednicovém věnci a jsou ztuženy začepovanými podpěrami. Do objektu se vstupuje jednoduchými svlakovými dveřmi, které jsou situovány ve východní stěně stavby a jsou zvýrazněny uměleckým kovánským pantů a kruhovou paprskovou mříží přes prosklený čtvercový světlík v horní části dveří. Nad srubovou konstrukcí je usazena stanová krovová konstrukce s výrazným přesahem do stran, ze které v hřebenu vychází dva štenýře. Krov je zesponu podbitý latěmi a doplněn okapy. Na kon-

Zvonicový nástavec na kapličce v Hradčovicích-Lhotce, 2019. Foto J. Káčer. Fotoarchiv SM UH.

ci štenýřů je usazeno vahadlo se zvonem napojené na elektroinstalaci a na vrcholu diagonálně posazená ve vazném kříži jednoduchá stanová stříška zakončená rovno-ramenným křížem jetelového zakončení ramen a paprsky v křížení ve vrcholu. Obě stříšky kryje pálená taška falcovka, která je v nároží krytá neomaltovanými hřebenáči. Boční stěnu srubu doplňuje zasklený informační panel. Stavba na návštěvníka dýchá novotou a nepřírozeností. Navíc je usazena v areálu Muzea poslední žitkovské bohyně, který díky oploceným novostavbám replik kopaničářských domů cílících na zvýšený turismus v oblasti působí až kýčovitě. Uvnitř stavby se nachází malý oltářík k duchovním účelům.

Zvonice objevujeme také jako součást kaplí ve formě zvonicových nástavců ve výše zmiňovaných Drslavicích, Hradčovicích-Lhotce, v Hostětíně, Suché Lozi na kapli svatého Rocha, v Uherském Brodě – Těšově na kapli svatě Anny, v Uherském Brodě – Újezdci u Luhačovic na kapli svatých Cyrila a Metoděje, ve Vlčnově nad portálem vstupní brány na hřbitov či v Žitkově v místní části Hutiska na kapli Panny Marie Kopanické (katastr obce Pitín).

Poznámky:

- 1 V e l a n, Libor. Zvonice v Bystřici pod Lopeníkem. *Malovaný kraj* 54, 2018, č. 1, s. 23.
- 2 Gajdůšek, Jaroslav. *Pašovice: o dějinách obce z kronik, archivů, muzeí a z vyprávění občanů*. Pašovice: Obec Pašovice, 2015. 246 s.
- 3 Gajdůšek, Jaroslav. *Prakšice: vyprávění o dějinách a životě jejich občanů*. Prakšice: Obec Prakšice, 2010. 278 s.
- 4 J a n č á ř, Radovan. *Maršov: osudem zkoušená dědina*. Uherské Hradiště: Ottobre 12, 2016. 281 s.
- 5 Moravský zemský archiv, Státní okresní archiv Uherské Hradiště, fond AO Maršov, inv. č. 1.
- 6 N i e d e r l e, Lubor. Ves, obydlí a dvůr. In: Niederle, Lubor, ed. *Moravské Slovensko. Svazek II*. Praha: Nákladem Národopisného Musea Československého, 1922, s. 41–96.

Literatura:

- B á č o v á, Marie et al. *Obnova okenních výplní a výkladců*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2010. 147 s. Odborné a metodické publikace; sv. 38.
- B r o u č e k, Stanislav a J e ř á b e k, Richard, eds. *Lidová architektura: národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky v Praze a Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně v nákl. Mladá fronta, 2007. 3 sv.
- D i r l a m, Martin. *Stavební truhlářství: tradice z pohledu dneška*. Praha: Grada, 2013. 112 s. Stavitel.
- F r o l e c, Václav. *Lidová architektura na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Blok, 1974. 399 s.
- F r o l e c, Václav a V a ř e k a, Josef. *Lidová architektura: encyklopedie*. Praha: Grada, 2007. 427 s.
- H r d o u š e k, Vít. *Lidová architektura jihovýchodní Moravy: obrazový průvodce od Chřibů po Bílé Karpaty, od Břeclavi ke Zlínu*. Modrá u Uherského Hradiště: Škola vesnice, 2001. 100 s.
- G a j d ů š e k, Jaroslav. *Prakšice: vyprávění o dějinách a životě jejich občanů*. Prakšice: Obec Prakšice, 2010. 278 s.
- G a j d ů š e k, Jaroslav. *Pašovice: o dějinách obce z kronik, archivů, muzeí a z vyprávění občanů*. Pašovice: Obec Pašovice, 2015. 246 s.
- J a n ě á ř, Radovan. *Maršov: osudem zkoušená dědina*. Uherské Hradiště: Ottobre 12, 2016. 281 s.
- K o u ř i l, Jan a B u b e n, František. *Truhlářství: tradice z pohledu dneška*. Praha: Grada, 2003. 250 s. Stavitel.
- K o v á ř ů, Věra. *Kamenný dům: (doprovodná publikace ke stejnojmennému filmovému dokumentu)*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2005. 50 s. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice; II. řada – díl III.
- K u č a, Karel. *Zvonice českých venkovských kostelů*. Praha: Státní ústav památkové péče, 1994. xxi–xl.
- K u č a, Karel. *České, moravské a slezské zvonice*. Praha: Libri, 2001. 379 s.
- K u r i a l, Antonín. *Katalog lidové architektury. Část 1., Okres Gottwaldov*. Brno: Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, 1978. 77. [1] s.
- K u r i a l, Antonín. *Katalog lidové architektury. Část 5., Okres Uherské Hradiště*. Brno: Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, 1986. 58 s.
- K u r i a l, Antonín a K o v á ř ů, Věra. *Katalog lidové architektury. Část 7., Okres Hodonín*. Brno: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, 2007. 120 s.
- L u n g a, Radek a S o l a ř, Jaroslav. *Kostelní věže a zvonice: kampanologie, navrhování, poruchy, rekonstrukce a sanace*. Praha: Grada, 2010. 172 s. Stavitel.
- M á č e l, Otakar a V a j d i š, Jaroslav. *Slovácko: architektonický vývoj vesnice*. Praha: Nakladatelství československých výtvarných umělců, 1958. 236 s. [120] s. obr. příl. Česká architektura. Velká řada; sv. 2.
- M e n c l, Václav. *Lidová architektura v Československu*. Praha: Academia, 1980. 630 s. [32] s. barev. obr. příl.
- N i e d e r l e, Lubor. Ves, obydlí a dvůr. In: Niederle, Lubor, ed. *Moravské Slovensko. Svazek II*. Praha: Nákladem Národopisného Musea Československého, 1922, s. 41–96.
- S c h u b e r t, Alfréd. *Péče o výplně historických okenních a dveřních otvorů*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2004. 93 s. Odborné a metodické publikace; sv. 29.
- Š i m š a, Martin, K a l á b o v á, Petra a kol. *Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy: průvodce muzejní expozicí*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2006. 283 s.
- Š k a b r a d a, Jiří. *Konstrukce historických staveb*. Praha: Argo, 2003. 395 s.
- V á c l a v í k, Antonín. *Luhačovské Zálesí: příspěvky k národopisné hranici Valašska, Slovenska a Hané*. Luhačovice: Musejní společnost, 1930. 671 s.
- V e l a n, Libor. Zvonice v Bystřici pod Lopeníkem. *Malovaný kraj* 54, 2018, č. 1. s. 23.
- V o n d r u š k o v á, Alena a V o n d r u š k a Vlastimil. *Vesnice*. Praha: Vyšehrad, 2014. 199 s. Průvodce českou historií.

MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY ZLÍNSKÉHO KRAJE ZA ROK 2019

Petr Číhal, Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Zlínský kraj patří mezi jeden z prvních krajů v České republice, který začal s oceňováním lidových tvůrců zachovávajících původní řemeslné postupy a technologie při práci s přírodními materiály. V roce 2011 byl Radou Zlínského kraje schválen Statut titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje a pravidla pro jeho udělení. O rok později se pak na půdě Slováckého muzea uskutečnilo první slavnostní předání titulu nazvaného Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje.

Termín pro podání nominací je vždy do konce února příslušného roku. Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, které plní od roku 2004 funkci Centra péče o tradiční

lidovou kulturu Zlínského kraje, tyto nominace shromažďuje a předkládá komisi pro tradiční lidovou kulturu. Kromě etnografů Slováckého muzea nominace zpracovávají také jednotlivci, spolky, sdružení i obecní úřady, které tak chtějí upozornit na výjimečnost svých občanů a ocenit jejich přínos k udržování a předávání hodnot lidové kultury.

V roce 2019 byli navrhovateli Slovácké muzeum v Uherském Hradišti (2×), Občanské sdružení Kunovjan, z.s. (2×), v jednom případě pak Muzeum regionu Valašsko, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeum Zubří jako zástupce Muzejní rady města Zubří a Martin Mahdal

Předání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje 14. května 2019 ve velkém sále Reduty v Uherském Hradišti. Zleva Mgr. Miroslav Kašný, člen Rady Zlínského kraje pro oblast kultury, památkové péče, církví, mládeže a sportu, Marie Vlčková, Blanka Ammann, Jaroslav Němec, Ing. Jiří Sukop, náměstek hejtmána.

jako fyzická osoba. Finální zpracování nominací pak provedlo Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje se sídlem ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti. Komise pro tradiční lidovou kulturu tak mohla vybírat z osmi nominovaných kandidátů.

Blanka Ammann z Huslenek – v oboru práce s textiliemi – pletení na rámu

Marie Bilíková z Babic – v oboru práce s přírodními pletivy – drobná figurální plastika a tkané výrobky z kukuřičného šustí

Gabriela Mahdalová z Nivnice – v oboru práce s textiliemi – těžká krojová krejčovina/šití soukenných krojových součástek

Jaroslav Němec ze Zubří – v oboru drobné zvykoslovné předměty – vánoční ozdoby ze slámy, výroba slámových kraslic

Jarmila Rychlíková z Vizovic – v oboru drobné zvykoslovné předměty, práce z těsta – vizovické pečivo

Františka Snopková z Uherského Hradiště – v oboru práce s přírodními pletivy – drobná figurální plastika z kukuřičného šustí

Marie Vlčková z Uherského Ostrohu – v oboru drobné zvykoslovné předměty – kraslice batikované a zelové

Jan Vysloužil z Rudic – v oboru práce se dřevem – řezbářství

Odborná komise pro tradiční lidovou kulturu vybrala tři osobnosti, které doporučila Radě Zlínského kraje k udělení ocenění Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje. Rada ZK při svém jednání dne 29. dubna 2019 doporučení komise schválila. Slavnostní předání se konalo 14. května 2019 ve velkém sále Reduty v Uherském Hradišti (celkově po osmé) a bylo již podruhé spojeno s předáváním Ceny Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby, kterou každoročně uděluje město Uherské Hradiště. Programem provázal Jan Pášma, o taneční vstupy se postaraly baletky Základní umělecké školy v Uherském Hradišti.

Tři laureáti přijali dekret a blahopřání z rukou náměstka hejtmana Ing. Jiřího Sukopa a člena Rady Zlínského kraje pro oblast kultury, památkové péče, církví, mládeže a sportu Mgr. Miroslava Kašného. Titul Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje v roce 2019 získala Blanka Ammann, Jaroslav Němec a Marie Vlčková.

Blanka Ammann (*1960)

Huslenky

Práce s textiliemi – pletení na rámu

Blanka Ammann (provádána Mikolajková) se narodila v Kyjově, většinu života však prožila v Rožnově pod Radhoštěm. Se starými textilními technikami se seznámila jako studentka gymnázia během brigád ve Valašském muzeu v přírodě u tehdejší kurátorky sbírky textilu Marie Salichové. V roce 1992 ukončila pomaturitní studium konzervátorství na Uměleckoprůmyslové škole grafické v Praze a začala pracovat jako konzervátorka textilu ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a v Muzeu regionu Valašsko. Zde si prohlubovala své praktické znalosti pomocí každodenního kontaktu se sbírkovými předměty, ale také pomocí studia pramenů a odborné literatury, čímž se zdokonalovala v textilních technikách charakteristických pro Valašsko (tkaní, síťování, pletení na formě a rámu). Právě techniku pletení na rámu si Blanka Ammann osvojila na počátku devadesátých let minulého století na základě pořízené dokumentace výroby a videozáznamů poslední zděchovské čepčárky Františky Šimkové, která zemřela v roce 1983. Jako jediné tvůrkyni a uchovatelce valašské tradice pletení čepců na rámu jí byl v roce 2007 udělen titul Nositel tradice lidových řemesel. Po muzejních praxích konzervátorky textilu vedla dílnu v sociálním centru pro psychicky nemocné v Rožnově pod Radhoštěm, kde vyučovala tkání, pletení „zápjastků“ a další rukodělné techniky a kde byla v letech 2004–2012 ředitelkou. V letech 2013–2015 pobývala v Německu

a Švýcarsku, aby studovala staré textilní materiály a techniky v muzeích a restaurátorských pracovištích. V současnosti se jako OSVČ věnuje výrobě textilu starými lidovými technikami. Znalosti techniky pletení na rámu postupně vylepšovala tak, že zvládne vyrobit nejen kopie původních vzorů na rámu pletených čepců, ale vytváří také vzory nové. K sortimentu jejích výrobků patří kromě čepců a vsadek do polštářů rukavičky bez prstů, punčochy ke krojům a doplňky (tašky, plédy, pásy a další).

Od roku 1992 předvádí pletení na rámu na nejrůznějších akcích po celé České republice a na Slovensku. Několikrát byla vybrána reprezentovat v zahraničí, např. na světovém festivalu řemesel ve francouzském Lyonu v roce 2004 nebo u příležitosti výstavy HOMO FABER v sídle UNESCO v Paříži v roce 2009. Její práci můžeme nalézt ve sbírkách Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici, Muzea regionu Valašsko, Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech nebo ve Slovákém muzeu v Uherském Hradišti.

Jaroslav Němec (*1939)

Zubří

Drobné zvykoslovné předměty – vánoční ozdoby ze slámy, výroba slámových kraslic

Jaroslav Němec se narodil v Zubří. Absolvoval Střední průmyslovou školu v Ostravě a až do důchodu pracoval jako konstruktér v nástrojárně Tesly Rožnov pod Radhoštěm. Práci se slámou se začal věnovat náhodou, když mu dcera, která tancovala ve valašském souboru Beskyd, přinesla několik slaměných ozdob. Zpočátku vyráběl pro rodinu a známé, brzy se však jeho ozdoby objevily v prodejně ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Vánoční sortiment pak doplnil o kraslice zdobené polepováním slámy.

V roce 2010 mu bylo uděleno osvědčení o odborné způsobilosti II. stupně „Malíř lidové umělecké tvorby“ v oboru zdobení

kraslic slámou. V roce 2016 se stal členem Asociace malířek a malířů kraslic České republiky.

Jaroslav Němec předváděl práci se slámou na základních školách v Zubří, Valašském Meziříčí a Rožnově pod Radhoštěm, kde si děti mohou jednotlivé techniky samostatně vyzkoušet, na kulturních akcích města Zubří (Metlařský a Vánoční jarmark) nebo v rámci předváděcích dílen Valašského muzea v přírodě. Zúčastnil se řady výstav velikonočních kraslic v Zubří, ale také v Lysé nad Labem.

Marie Vlčková (*1949)

Uherský Ostroh

Drobné zvykoslovné předměty – kraslice batikované a zelové

Marie Vlčková pochází z Ostrožské Nové Vsi, kde se generace žen v minulosti věnovaly zdobení novoveských kraslic. Vzorem jí byla její matka Jarmila Lagová a její předchůdkyně Alžběta Bartysová, Marie Lučná, Antonie Zalubilová a Marie Gavalová. Marie Vlčková vynikajícím způsobem ovládá ornamentálně složitější motivy typické pro Uherskoostrožsko, které vynikají zdobněním motivů a zhušťováním geometrických sítí. Pro znázorňované motivy se ujalo místní pojmenování kraslic (*kostelové stropové, kostelové oknové, kostelové na Srdce Páně*), imitující chrámovou výzdobu a označení používající rostlinné motivy (*kraslice halúzkové*). Marie Vlčková se věnuje také batikování v kombinaci s leptem. Jde o kraslice *zelové*, zdobené drobnokresebným ornamentem vytvářející síť kosočtverců v barvě žluté s dalšími barvami oranžové a červené. Tyto kraslice se v závěru práce namácejí do šťávy z kvašeného kyselého zelí.

Marie Vlčková v současnosti předává své znalosti dceři, vnučkám a dalším zájemcům, např. při kurzu Slovákého muzea v Uherském Hradišti. V roce 2010 získala Cenu Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby udělovanou městem Uherské Hradiště.

CENTRUM PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU ZLÍNSKÉHO KRAJE V ROCE 2019

Jan Káčer, Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti jako regionální pracoviště pověřené naplňováním vládního usnesení Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ve Zlínském kraji dlouhodobě přistupuje k realizaci projektů zaměřených na identifikaci a dokumentaci jevů tradiční lidové kultury, vyhlášených a preferovaných Ministerstvem kultury ČR.

Ke stěžejním významným projektům patřily úkoly v oblasti tradičního lidového stavitelství a architektury, jež pověřené pracoviště koncepčně dlouhodobě řeší. V roce 2019 byla pozornost věnována dalším vybraným objektům z Uherskohradištska, Zlínska, okresu Hodonín, ale především zděným a roubeným zvonícím na Uherskobrodsku a Kopanicích. Výzkum je spojen i s prací s dostupnými archivními dokumenty ve státních okresních archivech. Pro rok 2020 se připravuje odborná spolupráce s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně na dokumentaci zvoníc na luhačovickém Zálesí a s regionálním muzeem v Kyjově a v Hodoníně na dokumentaci vybraných objektů lidového stavitelství. Badatelský tým se vyslovil i v otázce aktualizace výzkumu tradičního stavitelství v okrese Zlín a s tím i spojené rozšířené vydání publikace *Lidové stavby známé neznámé. Zlínsko II.* Záměr a financování navrhovaného projektu bude konzultováno s oddělením kultury Zlínského kraje.

Khlavním činností Centrapéče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje patřila v roce 2019 i dokumentace tradiční lidové výroby (práce s hlinou a modrotiskem, textilní techniky), ale i fotodokumentace zvyků výročně-obyčejového cyklu na Slovácku.

Oceňování lidových tvůrců

Každoročně, již od roku 2005, uděluje město Uherské Hradiště titul **nositel Ceny Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby**. V roce 2019 se seznam nositelů tohoto titulu po schválení zastupitelstvem města ze dne 15. dubna 2019 rozšířil o další tři výrazné osobnosti: **Jarmilu Kraváčkovou** (*1957) z Babic za práci s textilními vlákny – výšivkou a **Gabrielu Majíčkovou** (*1970) z Podolí za práci s hlinou – kamenina. Spolu s nimi získala **Antonie Dostálková** (*1945) ze Starého Města čestné uznání za významný přínos v oblasti výtvarných dovedností inspirovaných tradičními textilními technikami a prací s modrotiskem. Slavnostní předání Ceny Vladimíra Boučka se uskutečnilo v úterý 14. května ve velkém sále uherskohradištské Reduty.

V tentýž den a ve stejných prostorách se uskutečnilo také slavnostní předání dalšího ročníku titulu **Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje**. Již poosmé oceňoval Zlínský kraj dovednosti tvůrců, kteří zachovávají původní řemeslné postupy, pracují s přírodními materiály, pletivý, dřevem, textílem a jinými přírodninami a svým umem dokáží přetvářet výchozí surovinu v mistrovský řemeslný výrobek. Hostitelské role se ujalo město Uherské Hradiště společně se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti. Tyto instituce za spolupráce krajského úřadu opakovaně spojily udílení tohoto titulu i s oceněním nositel Ceny Vladimíra Boučka. Zlínský kraj tak přistoupil ve smyslu usnesení vlády České republiky z roku 2001 k aktualizaci Strategie účinnější státní podpory kultury a s respektem k usnesení vlády České republiky z roku 2003 o Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice a v souladu s výzvou

UNESCO „Žijící lidské poklady“ k oceňování lidových tvůrců s vědomím nutnosti podpory uchování a dalšího rozvoje těchto hodnot ve svém regionu. Návrhy na udělení titulu mohou na základě Statutu uveřejněném na internetových stránkách Zlínského kraje a Slovákckého muzea od 1. října každého roku do 28. února roku následujícího předkládat vědecké a odborné instituce, muzea, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby působící v daném oboru, orgány státní správy a samosprávy. Návrhy musí být v písemné a elektronické formě včetně obrazové dokumentace zasílány Slovákckému muzeu, které vypracovává kompletní nominační listy. Ty poté posuzuje jmenovaná odborná komise, kterou svolává předseda Kulturní komise Rady Zlínského kraje, jež svá doporučení na udělení titulu předkládá Radě Zlínského kraje.

V roce 2019 byli navrženi tito tvůrci: Blanka Ammann z Huslenek v oboru práce s textiliemi – pletení na rámu, Marie Bilíková z Babic – práce s přírodními pletivy – drobná figurální plastika a tkané výrobky z kukuřičného šustí, Gabriela Mahdalová z Nivnice – práce s textiliemi – těžká krojová krejčovina/šití soukenných krojových součástí, Jaroslav Němec ze Zubří – drobné zvykoslovné předměty – vánoční ozdoby ze slámy, výroba slámových kraslic, Jarmila Rychlíková z Vizovic – drobné zvykoslovné předměty, práce z těsta – vizovické pečivo, Františka Snopková z Uherského Hradiště – práce s přírodními pletivy – drobná figurální plastika z kukuřičného šustí, Marie Vlčková z Uherského Ostrohu – drobné zvykoslovné předměty – kraslice batikované a zelové a Jan Vysloužil z Rudic – v oboru práce se dřevem – řezbářství.

Na základě doporučení Odborné komise pro tradiční lidovou kulturu schválila Rada Zlínského kraje na svém jednání 28. dubna 2019 udělení titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje za rok 2019 třem laureátům za dokonalé ovládnutí dovedností, postupu technologie tradiční rukodělné výroby a za předávání těchto zkušeností

budoucím generacím. Z rukou náměštka hejtmana Zlínského kraje Ing. Jiřího Sukopa a člena Rady Zlínského kraje pro oblast kultury, památkové péče, církví, mládeže a sportu Mgr. Miroslava Kašného převzali titul Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje za rok 2019 **Blanka Ammann** (*1960) z Huslenek v oboru práce s textiliemi – pletení na rámu, **Jaroslav Němec** (*1939) ze Zubří v oboru drobné zvykoslovné předměty – vánoční ozdoby ze slámy, výroba slámových kraslic a **Marie Vlčková** (*1949) z Uherského Ostrohu v oboru drobné zvykoslovné předměty – kraslice batikované a zelové.

Slovákcké muzeum v roce 2019 podalo nominaci na titul **Nositel tradice lidových řemesel**, kterou uděluje Ministerstvo kultury České republiky. Nominovanými na tento titul byli manželé **Petr** (*1970) a **Zlata tuše Hejdovi** (*1972) z Hluku v oboru práce s kůží – výroba krojové obuvi a opasek, kterým byl v roce 2019 tento titul udělen společně s dalším oceněným pro Zlínský kraj **Pavlem Horákem** (*1968) z Karolinky v oboru práce se sklem. Na konci roku 2019 pak nominovalo na toto ocenění další dvě osobnosti: **Marii Bilíkovou** (*1951) z Babic za práci s přírodními pletivy – drobná figurální plastika a tkané výrobky z kukuřičného šustí a **Marii Vlčkovou** (*1949) z Uherského Ostrohu v oboru drobné zvykoslovné předměty – kraslice batikované a zelové.

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ve Zlínském kraji

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Zlínského kraje je tvořen v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011 č. 11 o Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015. Jeho hlavním účelem je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území Zlínského kraje. Nemateriálním statkem (souborem nemateriálních statků) tradiční lidové kultury se rozumí

zkušenosti, znázornění, vyjádření, znalosti, dovednosti, nástroje, předměty, artefakty a kulturní prostory s nimi související, které společenství, skupiny a v některých případech též jednotlivci považují za součást svého nemateriálního kulturního dědictví. Nemateriální kulturní dědictví, předávané z pokolení na pokolení, je společenstvími a skupinami lidí neustále přetvářeno v závislosti na jejich prostředí, na jejich interakci s přírodou a na jejich historii, je znakem jejich identity a kontinuity, podporuje takto úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti. Tímto způsobem vymezené nemateriální kulturní dědictví se projevuje mimo jiné v následujících oblastech: ústní tradice a vyjádření, interpretační umění, společenské zvyklosti, obřady a slavnostní události, vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru, dovednosti spojené s tradičními řemesly. Nositelem statku se rozumí jednotlivec nebo společenství, která uchovávají, přetvářejí a předávají statek dalším generacím.

V roce 2018 se na tento seznam dostaly **Tradiční hody s právem na Uherskohradištsku**, které nominovalo Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, a v roce 2019 **Výtvarné navrhování a tkaní tapiserií, koberců a jejich restaurování v Moravské gobelinové manufaktuře** nominované Muzeem regionu Valašsko ve Vsetíně a **Ruční výroba umělých květin, vonic a vínků (drobné zvykoslovné předměty)** z dílny Marie Skrežinové ze Zlechova, které nominovalo Občanské sdružení Kunovjan, z. s.

Digitální mapa tradiční kultury

Společný projekt Centra tradiční kultury v Myjave a Slováckého muzea v Uherském Hradišti jako krajského pověřeného pracoviště – Centra péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje, financovaný z Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce SR – ČR 2007–2013. Projekt byl realizován v časovém období od 1. 8.

2014 do 30. 4. 2015 a v následujících letech byl pravidelně doplňován. Hlavním cílem projektu je zpřístupnit široké laické veřejnosti vybrané jevy tradiční lidové kultury – lidový oděv, hudební i taneční projev vybraných lokalit moravsko-slovenského pomezí na území Zlínského, Jihomoravského a Trenčianského kraje. Slovácké muzeum v první fázi v roce 2015 zpracovalo lokality: Bílovice, Staré Město, Strážnice, Velká nad Veličkou, Strání, Nivnice, Vlčnov, Starý Hrozenkov. V roce 2016 byla mapa doplněna o Bystřici pod Lopeníkem, Hluk, Veselí nad Moravou a Újezdec u Luhačovic, v roce 2017 o Březovou, Dolní Němčí, Kunovice, v roce 2018 o Boršice u Blatnice, Částkov, Suchov a v roce 2019 o Polešovice, Prakšice a Uherský Brod.

Valašský odzemek

V sobotu 6. července 2019 proběhla soutěž ve valašském odzemku a tanci obuškový ve Vsetíně v rámci jubilejních 40. rožnovských slavností, mezinárodního folklorního festivalu v Rožnově pod Radhoštěm. Samotná soutěž se uskutečnila v rámci programové nabídky festivalu s názvem „Kdo vyskočí, ten je chlap!“, který byl rozdělený na dvě kola – dopolední nominační a odpolední finálové za doprovodu Cimbálové muziky Bača. V rámci festivalu Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm společně s Valašským folklorním spolkem uspořádaly již 11. ročník školy mladých odzemkářů, který vyvrcholil absolventským vystoupením v pátek 5. července 2019 v komorním amfiteátru Dřevěného městečka.

Odzemek je improvizovaný mužský tanec skočného rázu spojený s pasteveckou kulturou karpatského oblouku. Vznikal s doprovodem píšťal a dud (gajd) na pastvě, kdy si pastevci krátili čas a cvičili se v obratnosti. Tančival se také s valaškou. Tuto formu odzemku dnes odlišujeme pod názvem obuškový. Tanec se vyznačuje velkým vnitřním napětím, pravidelným rytmem, avšak stupňujícím se tempem, prudkými

a přesnými pohyby, mrštností a až akrobatickou obratností a velkým množstvím figur, které tanečník může kombinovat dle svých fyzických a psychických možností, momentální nálady a improvizčních schopností. Odzemek začíná skokem na volné prostranství. Bývá zahajován zpěvem písně na uvedený nápěv. Následně se pohyb rozvíjí od sunů a pomalých drobných přízemních figur, přesně rytmicky vyšlapávaných, až po charakteristické skoky. V této vrcholné fázi tanečník ukazuje, co vlastně dokáže, jak umí zvládnout tělo v plném tempu, přičemž využívá i akrobatických prvků. Užitím několika rychlých figur při zemi a rázným znamením tanečníka se tanec uzavírá. Snahou každého tanečníka je, aby se jeho tanec odlišoval od jiných interpretů. Každý pracuje s jednotlivými prvky tance sobě vlastním osobitým a neopakovatelným způsobem. Tanec si do dnešních dnů udržel své původní funkce – reprezentační, soutěživou, zábavní a erotickou. Vyjadřuje plně povahu, duševní i fyzický stav tanečníka, jeho mužnost.

Soutěže v odzemku a tanci obuškový se zúčastnilo 9 tanečníků, které hodnotila sedmičlenná porota.

Vítězové finálového kola Kdo vyskočí, ten je chlap!

Odzemek:

1. Marek Frňka (FS Jasénka Vsetín) + cena diváků
2. Vojtěch Goláš (soubor Radhošť Rožnov pod Radhoštěm)
3. Daniel Preisler (VUS Ondráš Brno a FS Jasénka Vsetín)

Obuškový:

1. Josef Goláš (soubor Radhošť Rožnov pod Radhoštěm) + cena diváků
2. Eduard Vlček (soubor Troják Valašská Bystřice)
3. Lukáš Cáhlik (FS Jasénka a Kotár Vsetín)

Doprovodné programy

Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje se v roce 2019 vrátilo k tvořivým interaktivním programům pro širokou veřejnost zaměřeným na rukodělnou výrobu pod staronovým názvem **Tvoříme v muzeu**, z něhož se v průběhu roku jako první uskutečnil 2. února pořad *Výšivka na výřez – Uherskohradištsko I.* a pro velký zájem byl opakován 16. února. Informace o lokálním výskytu výřezové výšivky, jejím vývoji a barevnosti přinesl krátký výklad etnografek Slováckého muzea Mgr. Marty Kondrové a Mgr. Gabriely Směřičkové. Kurz vedla vyšíváčka Jarmila Kraváčková z Babic a seznámila v něm účastníky s rozvržením výšivky na ploše i s jednotlivými typy stehů. Účastníci se pod jejím vedením naučili samostatně výšivku rozkreslit, rozvrhnout, rozpracovat a používat okrajové typy stehů. Plynule na kurz navázal první březnovou sobotu pořad věnovaný *Výšivce na výřez – Uherskohradištsko II.*, který se věnoval podobě výřezových stehů, barevné zákonitosti ve vyplňování vzorů a výplně až po dokončení výšivky. I tento pořad byl pro nebývalý velký zájem uveden ještě 16. března. Celkově se kurzům zaměřeným na výšivku na výřez věnovalo přes padesát účastníků. První dubnové sobotě patřil tvořivý pořad *Pletení z pedigu I.* O tomto cizokrajném přírodním pletivu, které se k nám dováží z tropických oblastí jihovýchodní Asie, informoval výklad etnografa Mgr. Jana Káčera. Pedig je vlastně vnitřní stonek ratanové palmy, ze kterého se vyrábějí košíky různých velikostí a tvarů, kuchyňské doplňky, stínidla na lampy a různé dekorativní předměty. Tento tvořivý kurz vedla košíkářka Veronika Šebková, která účastníky kurzu seznámila se základy pletení z tohoto přírodního materiálu. Výsledkem bylo upletení kulaté paprskovité podložky. Dne 15. června se konal v budově Galerie Slováckého muzea pořad *Tvoříme v galerii zaměřený na Pletení na tkalcovském stavu a kurz tkaní.* Zkušené lektorky Petra Tománková a Lenka Vlková představily his-

torii tohoto starého řemesla a předvedly základní postupy tkaní v jednoduché plátňové vazbě a účastníkům kurzu pomohly vyrobit tašku, polštářek či jiný doplněk podle vlastní fantazie. Na své si přišli jak malí, tak velcí. Na podzim 5. října se uskutečnil navazující kurz nazvaný *Pletení z pedigu II.*, na kterém si účastníci kurzu prohloubili znalosti pletení s tímto materiálem a mohli si vytvořit oplétanou misku s pevným dnem pod vedením zkušené košíkářky Veroniky Šebkové. V sobotu 9. listopadu proběhl tvořivý program doprovázející autorskou výstavu modrotiskové tvorby Antonie Dostálkové *Modrobílý svět*. Workshop zaměřený na modrotisk vedla sama autorka výstavy. Základem kurzu bylo seznámení s technologií modrotisku a vytvoření volné kompozice motivů nanášením rezerváží hmoty na textilii. Výsledkem bylo vytvoření vlastního výrobku, např. prostírky, polštáře nebo tašky.

Účastníci workshopu se naučili rozvrhnout a namalovat vlastní motiv. Slovácké muzeum pak zajistilo obarvení textilie v modrotiskařské dílně Arimo ve Strážnici u Jochů. Hotové výrobky si pak za dva týdny s velkou radostí vyzvedávali účastníci v budově muzea. Poslední tvořivý program roku 2019 proběhl v sobotu 7. prosince pod vedením Nositele tradice lidových řemesel a Mistra tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje Františka Zusky ze Zlína nazvaný *Ozdobry ze slámy*. S blížícím se vánočním obdobím je spjato i zdobení vánočního stroměčku různými ozdobami. A právě jim byl tento kurz věnován. Účastníci se seznámili se základy práce se slámou a naučili se zhotovovat z tohoto přírodního materiálu jednoduché ploché ozdoby – vyvazovanou hvězdičku, andělíčka, srdíčko a slzičku. I tento kurz byl úspěšně naplněn a v tvořivých dílničkách bude Slovácké muzeum pokračovat i v roce 2020.

VÝBĚROVÝ PŘEHLED PUBLIKACÍ VYDANÝCH V ROCE 2019

BARAN, Ludvík a STAŇKOVÁ, Jitka. *Poklady lidového umění*. Praha: Ottovo nakladatelství, s.r.o., 2019. 384 s. ISBN 978-80-7451-226-1.

Výpravná publikace podává obraz lidového umění českých, moravských a slezských oblastí. Autoři se snažili zachytit lidovou tvořivost jako projev spontánní radosti ze života, jako výsledek praktických každodenních potřeb. Kniha představuje zvykoslovné předměty, prezentuje odívání, věnuje se technikám tkaní, pletení a vyšívání i tvorbě krajek a šperků. Seznamuje s lidovou architekturou, s dekorovaným nábytkem v interiéru, s malířstvím či výrobou a zdobením předmětů ze skla, hrnciny a keramiky, ale i modlitebních knížek, zpěvníků a špalíčků s veršováním. Pojednává i o věcech, jež vznikaly pro ukrácení dlouhé chvíle (o hračkách, hudebních nástrojích, úlech). Monografie je doplněna barevnými fotografiemi, jež české lidové umění detailně zpodobují.

BARTOŠÍKOVÁ, Alena. *Za studánkami Bílých Karpat*. 2. doplněné vydání. Beroun: Nakladatelství MH, 2019. 135 s. ISBN 978-80-86720-80-7.

Druhé, doplněné vydání vypráví o studánkách, potocích, památkách a pomníčcích v obcích uherskobrodského regionu – Bystřici pod Lopeníkem, Starém Hrozenkově, Vyškovci, Vápenicích, Žitkové, Březové, Korytné, Strání, Komni, Bojkovicích, Šumicích a Uherském Brodě. Součástí je i několik pověstí z vybraných obcí.

BARTOŠOVÁ, Jitka. *Učíme se lidové tance: speciál: 19. října 2019 Horní Němčí: tance Uherskobrodská: Nivnická oblast*. Horní Němčí: Folklorní soubor, 2019. 40 s.

Brožura vydaná folklorním souborem Horněmčí jako pracovní materiál k výuce lidových tanců z oblasti Uherskobrodská, konkrétně nivnické, boršické, korytňanské, dolněmčanské a horněmčanské sedlcké.

BENDA, Jan. *Týrlová, Zeman a ti druzí: historie zlínského (gottwaldovského) studia animovaného filmu*. První vydání. Praha: Powerprint, 2019. 202 s. ISBN 978-80-7568-182-9.

Cílem knihy je zachytit historii a význam zlínského studia animovaného filmu, které proslavilo v poválečné době především díla Hermíny Týrlové a Karla Zemana. Veřejnost má většinou povědomí o tvorbě obou velikanů, avšak téměř nic již neví o práci jejich dalších spolupracovníků a následovníků. Autor knihy usiluje o poskytnutí ucelených a základních informací o této problematice. Řada skutečností je v této knize uvedena vůbec poprvé. Publikace je doplněna přehledem distribučních a zakázkových animovaných filmů vyrobených ve zlínských (gottwaldovských) ateliérech.

BINDEROVÁ-JURKOVÁ, Klára a TETUROVÁ, Jarmila. *Modrotisk – rezistentní/rezervážní ruční tisk a barvení indigem v Evropě = Blueprint – resist hand block printing and indigo dyeing in Europe.* Překlad Zdeňka Šafaříková. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2019. 141 s. ISBN 978-80-88107-31-6.

Studie věnující se výrobě modrotisku – specifické podobě negativního vzorování látek a barvení indigem. Zaměřuje se na české prostředí s přihlédnutím k situaci na Slovensku. Modrotisk jako nehmotný kulturní prvek byl v roce 2018 zapsán do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva. Česko-anglická jazyková mutace knihy slouží k propagaci tohoto fenoménu.

BLAHA, Jiří, HRABEC, Jaroslav a ŽIŽLAVSKÝ, Bořek. *Chřiby záhadné a mytické. Sv. 14, Chřiby po skalách a lomech I.* První vydání. Boršice: Nakladatelství Buchlov, 2019. 115 s. Expedice Chřiby. ISBN 978-80-906524-7-7.

Čtrnáctý díl řady Chřiby záhadné a mytické podrobně mapuje skály, lomy a významné kameny v severní polovině chříbského pohoří. Kromě jednotlivých popisů kniha obsahuje příběhy vztahující se jak k jednotlivým skalám a lomům, tak i k lidem, kteří s kameny pracovali, dozví se o některých geologických zajímavostech a nechybí ani pověsti z dávných časů.

BUCHTA, Jan. *Jaroslav Dobrovolský 1895–1942.* V Hodoníně: Galerie výtvarného umění, 2019. 37 s. ISBN 978-80-85015-78-2.

Katalog vydaný u příležitosti stejnojmenné výstavy konané v Galerii výtvarného umění v Hodoníně seznamuje s životem a dílem Jaroslava Dobrovolského a obsahuje seznam vystavených děl.

ČÍHAL, Petr a DÝNKA, Karel. *S hudbou utěšitelkou a průvodkyní životem: rozhovory s Karlem Dýnkou.* Vydání první. Uherské Hradiště: město Uherské Hradiště, 2019. 140 s. ISBN 978-80-87589-10-6.

Biograficky pojatá kniha rozhovorů etnografa Petra Číhala s pedagogem, varhaníkem a dlouholetým sbormistrem uherskohradištského pěveckého sboru Svatopluk Karlem Dýnkou. Kniha mapuje Dýnkův život od jeho dětství přes cestu k hudbě včetně založení Uherskohradištského dětského sboru až po současnost. Rozhovor doplňují dobové fotografie. Monografie vyšla u příležitosti významného životního jubilea 90. narozenin Karla Dýnky.

DVOULETÝ, Jaroslav, ed. *Povídání o naší knihovně II.: 2007–2016: 104 let od založení Knihovny v Břestku: 1913–2016.* Břestek: Obecní úřad v Břestku, 2019. 123 s.

Druhý díl publikace detailně mapuje a popisuje deset let činnosti obecní knihovny v Břestku, a to za roky 2007 až 2016.

František Kretz & Alice Masaryková: výstava: *Národopisné muzeum Národního muzea = exhibiton: Ethnographic Museum of the National Museum.* [Praha]: Národní muzeum, [2019], ©2019. 30 s. ISBN 978-80-7036-589-2.

Katalog k výstavě, která připomenula spolupráci dr. Alice Masarykové s Františkem Kretzem, sběratelem, novinářem, etnografem a prvním ředitelem Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Sbírký lidového oděvu, textilu, výšivek, lidové keramiky a kraslic, které získal právě František Kretz, se uplatnily při výzdobě Dámského (Výšivkového) salonu na Pražském hradě.

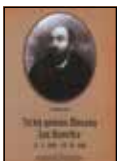
HOLCMAN, Josef. *Karel chodí po zemi: (o životě a dobách Karla Pavlištíka).* Vydání první. Zlín: Klub H+Z Zlín, 2019. 225 s. ISBN 978-80-904197-5-9.

Knihy vzpomínek na zlínského etnografa, folkloristu a muzejního pracovníka Karla Pavlištíka (1931–2018). Znamý zlínský autor Josef Holcman, blízký přítel Karla Pavlištíka, zachytil nejen osobní schůzky a rozhovory, ale také reflexi dalších přátel od Miroslava Zikmunda přes Ludvíka Vaculíka až po členy folklorních souborů, se kterými etnograf spolupracoval. Popisuje Pavlištíkovo životní peripetie od jeho aktivní účasti v rámci obrodného procesu v roce 1968 přes normalizační šikanu, nucený odchod z místa etnografa v muzeu a zákaz činnosti s mládeží až po satisfakci po roce 1989 a jeho návrat do politického a kulturního života Zlína.

JANČÁŘ, Radek. *Historie TJ Sokol Újezdec – Těšov.* První vydání. Uherský Brod-Újezdec: TJ Sokol Újezdec-Těšov, 2019. 79 s.

Brožura vydaná u příležitosti 100. výročí založení TJ Sokol v Újezdci – Těšově seznamuje s historií této sportovní jednoty.

HÝBL, František. *Tichý génius Moravy Jan Havelka: 23.11.1839–20.10.1886.* Vydání první. [Loštice]: město Loštice, 2019. 111 s. ISBN 978-80-270-6973-6.

Publikace o loštickém rodákovi, profesoru Slovanského reálného gymnázia v Olomouci Janu Havelkovi, který vyučoval také na německém reálném gymnáziu v Uherském Hradišti. Zakladateli českého muzea na Moravě – Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci a posléze i jeho časopisu. Kniha obsahuje i pečlivě zpracovaný bibliografický soupis prací Jana Havelky.

JANČÁŘ, Radek et al. *Noc s Andersenem: 20 let.* Vydání první. [Uherské Hradiště]: Spolek přátel literatury a Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana, 2019. 97 s. ISBN 978-80-903098-9-0.

Brožura vydaná u příležitosti dvacátého výročí konání knihovnického fenoménu zvaného Noc s Andersenem, která vznikla v uherskohradištské Knihovně Bedřicha Beneše Buchlovana, popisuje jednotlivé ročníky této akce.

JILÍK, Jiří. *Poolšavím cestou králů i špehýřů*. První vydání. Praha: Regia, 2019. 207 s. Tajemné stezky. ISBN 978-80-87866-44-3.

Historické putování místy, městy a obcemi ležícími podél řeky Olšavy. Ve výčtu zajímavých míst je zámek Nový Světlov, také Bojkovice či Uherský Brod. Mezi další zmiňovaná místa patří např. Lucké pole a Hrubý Bor. Následuje zámeček Pepčín v Oboře nad Veletinami, na dolním toku Olšavy je blízko velkomoravský Veligrad či Výšina sv. Metoděje skrývající hroby Velkomoravanů.

JILÍK, Faneek. *Bosá léta: kniha dětství slováckého chlapce*. Vydání druhé. Buchlovice: Veligrad, 2019. 207 s. ISBN 978-80-906114-8-1.

Druhé vydání knihy vzpomínek kunovického rodáka Fanka Jilíka. Prostřednictvím hrdiny Jakuba Sadílka popisuje své dětství od prvních krůčků po první lásku ke spolužačce. Na pozadí románu je zachycen svět slovácké vesnice s jejími mnohdy zapomenutými tradicemi a zvyky. Knihu doprovází ilustrace Františka Bezděka, rodáka z Uherského Ostrohu.

JOCHYMEK, Jaroslav. *Orkafář, šlejfř a sicař, aneb, Stará řemesla na Slovácku*. První vydání. Uherské Hradiště: Ottobře 12, 2019. 169 s.

Vzpomínky buchlovického rodáka Jaroslava Jochymka věnované řemeslům, živnostem a povoláním ze začátku 20. století. V knize je zastoupeno třicet pět řemesel, z nichž každé je podrobně popsáno. Autor ke každému připojil drobnou vzpomínku, básničku, píseň nebo říkanku, aby je co nejvýstižněji představil čtenáři.

KLUB SPORTU A KULTURY. *Jízda králů Vlčnov*. Překlad Aleš Cimala. Vydání první. Opava: Foto Gregor, 2019. 69 s. Do kapsy. ISBN 978-80-87731-30-7.

Celobarevná fotografická minipublikace pojednává o jízdě králů ve Vlčnově. Dvojjazyčná, česko-anglická mutace popisuje jízdu králů, jednotlivé role jezdců i zdobení koní. Vše je doplněno vyvolávkami.

LÁTKOVÁ, Michaela. *Rostliny a výživa velkomoravských Mikulčic*. 1. vydání. Brno: Archeologický ústav AV ČR Brno, v.v.i., 2019. 131 s. Mikulčice – průvodce; svazek IV. ISBN 978-80-7524-022-4.

Knih zprostředkovává nejnovější poznatky archeobotanického výzkumu hradiště Mikulčice-Valy. Pozornost je věnována jak tradičním kulturním plodinám zajišťujícím základní obživu, tak luxusním druhům ovoce a zeleniny charakterizujícím dvorskou kulturu mocenského centra. Základem je atlas rostlinných druhů doložených v období Velké Moravy, který zaujme nejen textovým obsahem, ale i bohatými ilustracemi.

MALURA, Jan a IVÁNEK, Jakub. *Horo krásná, spanilá!: poutní písně na Moravě (1600–1850)*. První vydání. Brno: Host, 2019. 653 s. ISBN 978-80-7577-826-0.

Monografie zaměřující se na téma poutních písní spojených s Moravou i dnešním českým Slezskem sleduje široký časový úsek od počátku 17. století do poloviny 19. věku, kdy se rozvíjí fenomén kramářských písní. Edičně zpřístupňuje a komentuje 75 vybraných poutních písní z kramářských tisků, kancionálů a poutních příruček. Úvodní studie umísťuje poutní písně do širších kulturněhistorických souvislostí. Závěrečný katalog obsahuje 897 písňových textů.

MÁTLOVÁ, Iveta a GREGOR, Dalibor. *Jízda králů Hluk*. Vydání první. Opava: Foto Gregor, 2019. 64 s. Do kapsy. ISBN 978-80-87731-31-4.

Reprezentativní minipublikace seznamuje s průběhem jízdy králů. Nejdříve stručně popisuje historii starobylého zvyku, poté role jednotlivých jezdců. Věnuje se fázím zvyku od žádání krále u rodičů přes povolení jízdy králů u starosty, samotné vyvolávání až po ukončení na městském stadionu.

OBCHODNÍ AKADEMIE, VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. #100 let jsme OAUH, aneb, 100 let v dobré společnosti. Uherské Hradiště: Obchodní akademie, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, 2019. 107 s. ISBN 978-80-270-6148-8.

Almanach vydaný k 100. výročí působení obchodní akademie v Uherském Hradišti v nové budově a pod názvem Obchodní akademie přináší rozhovory a zdravice pedagogů a studentů, kteří školu navštěvovali. Práce školy je tak představena na příkladech výjimečných absolventů od počátku školy až po dnešní studenty, kteří mají kariéru před sebou.

PAVELČÍK, Petr a kol. *Klenoty květeny Zlínského kraje*. První vydání. [Zlín]: Zlínský kraj, 2019. 265 s. ISBN 978-80-87833-32-2.

Populárně naučná publikace seznamuje s vybranými druhy květeny, se kterými se můžeme v přírodě Zlínského kraje setkat. Autoři vybrali a popsali 219 vzácných a mizejících druhů, které považují za jedny z nejceněnějších, tedy za klenoty květeny.

PILÁT, Zdeněk a TICHAVSKÝ, Květoslav. *Sté výročí královny sportu [1919–2009]: kronika posledního desetiletí atletiky v Uherském Hradišti*. Vydání první. Uherské Hradiště: Rodina Květoslava Tichavského, 2019. 237 s. ISBN 978-80-86528-00-7.

Obrazově i obsahově výpravná publikace navazuje na knihu, která autorům vyšla před deseti lety k 90. výročí založení atletiky v Uherském Hradišti. Shrnuje poslední desetiletí v uherskohradištské atletice, vše je doplněno barevnými fotografiemi.

PORTL, Pavel. *Sametová revoluce v Uherském Hradišti*. Vydání první. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2019. 111 s. ISBN 978-80-87589-11-3.

Na pozadí listopadových a prosincových událostí v Československu v roce 1989 seznamuje autor se společensko-politickou situací v Uherském Hradišti. Mimo jiné popisuje uherskohradištský majáles roku 1988 jako první veřejný projev svobodného ducha, poté se věnuje událostem v jednotlivých měsících od ledna do listopadu. Podrobně seznamuje s průběhem sametové revoluce od prvních protestů přes ustavení přípravného výboru Občanského fóra, jednání s představiteli komunistické moci ve městě až po první svobodné volby v roce 1990. Text doplňují vzpomínky pamětníků, především představitelů OF v Uherském Hradišti. Součástí publikace je rozsáhlá příloha dokumentů a fotografií, z nichž většina zatím nebyla publikována.

ŽIŽLAVSKÝ, Bořek. *Z minulosti myslivny U Tří křížů a obory pod Buchlovem*. / TUREK, Jaroslav. *Panstvo Brumov a poľovnícky klenot Antonstál*. Buchlovce: Lesy České republiky, s.p., 2019. 111, 111 s. ISBN 978-80-86945-34-7.

Dvojpublikace mapující z jedné strany život a práci lesníků a obyvatel myslivny U Tří křížů, dějiny hradu Buchlova a buchlovského panství. Druhá strana knihy, která je psána slovensky, se věnuje dějinám broumovského panství a v jejich rámci také historii lesního zámečku Antonstál.

TYLLNER, Lubomír a VEJVODA, Zdeněk. *Česká lidová píseň: historie, analýza, typologie*. 1. vydání. [Praha]: Bärenreiter Praha, 2019. 311 s. ISBN 978-80-86385-39-6.

Dílo zaměřené na hudební stránku české lidové písně z území Čech. V historických kapitolách autoři charakterizují, co a kdy bylo považováno za lidovou tvorbu a poukazují na provázanost lidové písně se všemi vrstvami kulturního a společenského života. Na základě analýzy tisíců písní dospívají k obecným charakteristikám lidové hudby (písní i tanců) české provenience.

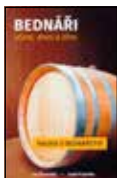
UHLÍKOVÁ, Lucie, ed., ČÍHAL, Petr, ed. a KÁČER, Jan, ed. *Zlínský kraj v lidové písni. I, Okres Uherské Hradiště* [hudebnina]. První vydání. Zlín: Zlínský kraj ve spolupráci s Etnologickým ústavem AV ČR, 2019. 198 s. ISBN 978-80-87833-33-9.

První díl edice obsahuje lidové písně z obcí uherskohradištského okresu, jež jsou zapsané v rukopisných materiálech uložených ve fondu Etnologického ústavu AV ČR. Vybrány byly především ty, které nebyly doposud publikovány. Až na výjimky k písním neexistují zvukové záznamy, které by dokumentovaly zpěvný projev původních lidových nositelů.

SCHAUEROVÁ, Alena a MAŇÁKOVÁ, Magdalena. *Regionální folklor do škol: manuál pro učitele II.* Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2019. 159 s. ISBN 978-80-88107-32-3.

Manuál pro učitele o tradicích lidové kultury ve škole vznikl při realizaci projektu Tady jsme doma – Regionální folklor do škol. Nabízí učitelům příklady, jak využít regionálních tradic lidové kultury ve prospěch rozvoje dítěte se snahou přiblížit jim zajímavým způsobem život a tradice předků.

ŠUROVSKÝ, Jan a FRYZELKA, Josef. *Nauka o bednářství.* Josef Fryzelka a Ing. Jan Šurovský, 2019. 301 s. ISBN 978-80-270-6193-8.

V první části publikace mapuje historii bednářského řemesla. Druhá část popisuje nejen starší způsoby výroby bednářských nádob, ale také manu-fakturní výrobu sudů ve velkém, včetně předválečných mechanických strojů. Hlavní část publikace se zaměřuje na popis současných technologických postupů a je určena jako nauka o bednářství budoucím bednářům. V závěru se autoři snaží nastínit budoucnost bednářského řemesla a naznačují i možnosti digitálních výpočtů hlavních bednářských nádob.

URBANOVÁ, Svatava, ed. et al. *Valašsko: historie a kultura. II., Obživa.* Vydání první. Ostrava: Ostravská univerzita, 2019. 623 s. ISBN 978-80-7599-103-4.

Reprezentativní kolektivní monografie o historii a kultuře regionu Valašska, která navazuje na první knihu stejného názvu vydanou v roce 2014. Je výstupem z druhého setkání humanitních vědců a muzejních specialistů, které se zaměřilo nejen na práci a obživu, tedy reálný život a způsoby živobytí obyvatel Valašska v různých historických údobích, ale i na stravu Valachů v minulosti a současnosti. Publikace obsahuje 36 studií odborníků zastupujících pět vědních disciplín (etnografie, historie, jazykověda, literární historie a dějiny umění). Knihu doplňuje bohatá obrazová příloha a DVD disk s dokumentárním filmem Říkejte mi strýcu od Aleše a Víta Smrčkových, který představuje tradiční způsob svážky dřeva na pěších saních ve vyprávění pamětníka z Velkých Karlovic.

VLČKOVÁ, Lucie, ed. a HEKRDLOVÁ, Alice, ed. *Krásná jizba DP 1927-1948: design pro demokracii.* V Praze: Uměleckoprůmyslové museum, [2019]. 423 s. ISBN 978-80-7101-180-4.

První souhrnná monografie přináší statě věnované historii a programu Krásné jizby, dobovému kontextu v oblasti kultury bydlení, zabývá se konkurenčními podniky, publikem i vztahem k družstevní formě podnikání. Sortiment Krásné jizby představují jednotlivé kapitoly věnované různým druhům materiálů, vybavené bohatým obrazovým doprovodem. Publikaci doplňují přehledy dodavatelů i expedice zboží, reprodukce letáků a ceníků a medailony autorů.

WINTER, Tomáš et al. *Jdi na venkov!: výtvarné umění a lidová kultura v českých zemích 1800-1960*. Vydání první. V Řevnicích: Arbor vitae societas, [2019]. 399 s. ISBN 978-80-88256-10-6.

Kniha představuje a interpretuje zdroje a podoby zájmu o venkovské prostředí od počátku 19. století do šedesátých let 20. století. Věnuje se objevování venkova a jeho obyvatel kolem roku 1800 v souvislosti s kultem přírody a zkoumání „přirozených“ počátků společnosti. Zaměřuje pozornost na lidovou kulturu jako zdroj národního umění, mytizaci venkova jako exotického prostředí nebo na lidové umění inspirující kubismus a historické avantgardy. Zabývá se politizací folkloru v padesátých letech 20. století i jeho obsahovým vyčerpáním. Vedle architektury, obrazů, soch, kreseb a grafik pojímá kniha také fotografie českých a zahraničních umělců i vybraná filmová díla.

VÝSTAVY SLOVÁCKÉHO MUZEA V ROCE 2019

HLAVNÍ BUDOVA

Velký sál

Lidové stavby (ne)známé	8. 11. 2018 – 17. 2. 2019
Umění pravěku. Pravěk umění	11. 4. – 22. 9. 2019
Sametová revoluce v Uherském Hradišti	14. 11. 2019 – 15. 3. 2020

Malý sál

Vánoční světlo	4. 10. 2018 – 27. 1. 2019
Krojové eldorádo. Národopisné fotografie Josefa Klvani	7. 3. – 30. 6. 2019
Green / Fotografické paměti (fotografie z let 1894–2010)	25. 7. – 6. 10. 2019
Modrobílý svět. Modrotisková tvorba Antonie Dostálkové	31. 10. 2019 – 16. 2. 2020

GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA

Přízemní sál

Jaroslav Blažek / výběr z tvorby	25. 10. 2018 – 6. 1. 2019
Vladimír Groš a jeho žáci, keramika	31. 1. – 17. 3. 2019
Textile Art of Today, 5. ročník mezinárodní výstavy umělecké textilní tvorby	18. 4. – 23. 6. 2019
Ladislav Plíhal / VŠECKO	18. 7. – 8. 9. 2019
Návraty V, výstava absolventů SUPŠ Uh. Hradiště	4. 10. 2019 – 5. 1. 2020

Velký sál

O čem si rozprává Česko, Slovensko, Morava	25. 10. 2018 – 6. 1. 2019
Prague Stuckists	31. 1. – 17. 3. 2019
Textile Art of Today, 5. ročník mezinárodní výstavy umělecké textilní tvorby	18. 4. – 23. 6. 2019
Břetislav Malý / Wanting Colour	18. 7. – 8. 9. 2019
Návraty V, výstava absolventů SUPŠ Uh. Hradiště	4. 10. 2019 – 5. 1. 2020

Malý sál

O čem si rozprává Česko, Slovensko, Morava	25. 10. 2018 – 6. 1. 2019
Prague Stuckists	31. 1. – 17. 3. 2019
Textile Art of Today, 5. ročník mezinárodní výstavy umělecké textilní tvorby	18. 4. – 23. 6. 2019
Hynek Čermák / #MENEITHER	18. 7. – 8. 9. 2019
Návraty V, výstava absolventů SUPŠ Uh. Hradiště	4. 10. 2019 – 5. 1. 2020

PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY

Vampyrismus	1. 1. – 31. 12. 2019
Putování dějinami s Cyrilem a Metodějem	22. 11. 2018 – 28. 2. 2019
Bulharská cyrilice	28. 3. – 1. 8. 2019
Velká Morava a Pražský hrad	13. 9. 2019 – 26. 1. 2020

VÝSTAVY MIMO PROSTORY MUZEA

Uherské Hradiště v době první republiky

18. 6. 2018 – 31. 8. 2019

Jezuitská kolej Uherské Hradiště

Josef Klvaňa (zapůjčena část výstavy Krojové eldorádo.

15. 8. – 10. 11. 2019

Národopisné fotografie Josefa Klvani)

Vlastivědné muzeum Kyjov

Vladimír Vašíček

květen – červen 2019

Obecní úřad Svatobořice

NABÍDKOVÝ LIST PUBLIKACÍ SLOVÁCKÉHO MUZEA V UHERSKÉM HRADIŠTI

MONOGRAFIE

VLASTIVĚDA UHERSKOHRADIŠŤSKO

Vydal: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně ve spolupráci se Slovákým muzeem v roce 1992, jako druhé upravené vydání 63. svazku v souboru Vlastivědy moravské.

Rozsah: 855 stran

ISBN 80-85048-39-6

C e n a: 69 Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie a FROLCOVÁ, Milada.

GALERIE SLOVÁCKÉHO MUZEA

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 1999

Rozsah: 107 stran

ISBN 80-861185-05-2

C e n a: 46 Kč

SLOVÁCKÉ MUZEUM

Sestavil a redakčně upravil: Ivo Frolec

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2000

ISBN 80-86185-09-5

Rozsah: 152 stran

C e n a: 161 Kč

GALUŠKA, Luděk; VAŠKOVÝCH, Miroslav a MENOŠKOVÁ, Dana.

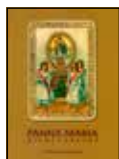
PAMÁTNÍK VELKÉ MORAVY

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2016

Rozsah: 167 stran

ISBN 978-80-87671-29-0

C e n a: 180 Kč

ŠTAJNOCHR, Vítězslav. **PANNA MARIA DIVOTVŮRKYNĚ**

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2000

Rozsah: 326 stran, 298 obr.

ISBN 80-86185-10-9

C e n a: 403 Kč

ČOUPKOVÁ, Magdalena. **NEJSTARŠÍ UHERSKOHRADIŠŤSKÁ
MĚSTSKÁ KNIHA**

Vydal: Státní okresní archiv a Slovákcké muzeum v roce 2001

Rozsah: 159 stran

ISBN 80-86185-16-8

C e n a: 58 Kč

Kolektiv autorů. **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ. ZLÍNSKÝ KRAJ – VSETÍNSKO**

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Zlínský kraj, Národní památkový ústav v Kroměříži v roce 2010 za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového úkolu ministerstva kultury č. 50-181/2009-LK/ORNK, Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji.

Autoři textů a fotografií: Mgr. Olga Floriánová, Mgr. Petr Hlavačka, PhDr. Věra Kovářů, Ing. arch. Jaroslav Novosad, PhDr. Alena Prudká a PhDr. Jana Spathová.

Odpovědný redaktor: PhDr. Ivo Frolec

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010

Rozsah: 199 stran, barevné obr.

ISBN 978-80-86185-92-7

C e n a: 0 Kč

Kolektiv autorů. **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ. ZLÍNSKÝ KRAJ – KROMĚŘÍŽSKO**

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Zlínský kraj, Národní památkový ústav v Kroměříži v roce 2011 za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového úkolu ministerstva kultury č. 50-181/2009-LK/ORNK, Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji.

Autoři textů a fotografií: Mgr. Olga Floriánová, Mgr. Petr Hlavačka, PhDr. Věra Kovářů, Ing. arch. Jaroslav Novosad, PhDr. Alena Prudká a PhDr. Jana Spathová.

Odpovědný redaktor: PhDr. Ivo Frolec

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2011

Rozsah: 247 stran, barevné obr.

ISBN 978-80-86185-96-5

C e n a: 0 Kč

PROTI PROUDU ČASU: 100: [1914-2014].

Obrazová publikace vydaná u příležitosti 100. výročí založení Slováckého muzea provází dějinami muzea i města Uherské Hradiště.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

Rozsah: 199 stran, barevné a černobílé obrázky

ISBN 978-80-87671-17-7

C e n a: 250 Kč

FLORIÁNOVÁ, Olga et al. **LIDOVÉ STAVBY ZNÁMÉ NEZNÁMÉ: ZLÍNSKÝ KRAJ – UHERSKOHRADIŠŤSKO II.**

Druhé rozšířené vydání.

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a Zlínský kraj v roce 2017

Rozsah: 299 stran, barevné obr.

ISBN 978-80-87671-32-0

C e n a: 0 Kč

KATALOGY K VÝSTAVÁM

ŠTAJNOCHR, Vítězslav. **SVATÁ TROJICE**

Katalog ze sbírek Slováckého muzea v Uherském Hradišti.

Vydal: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti roce 2005

Rozsah: 99 stran

ISBN 80-86185-44-3

C e n a: 253 Kč

TARCALOVÁ, Ludmila. **MAPA KROJŮ NA SLOVÁCKU**

Kresby: Petra Kalábová

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: 1 mapa

ISBN 80-86185-53-2

C e n a: 40 Kč

FLORIÁNOVÁ, Olga; HABARTOVÁ, Romana a KONĐROVÁ, Marta.

KERAMICKÁ VÝROBA VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: brožura (46 stran, barev. il.) + 1 mapa

ISBN 80-86185-53-2

C e n a: 80 Kč

HABARTOVÁ, Romana. **LIDOVÍ MALÍŘI RODU HÁNŮ Z BLATNICE POD SVATÝM ANTONÍNEM. A J, TO SŮ MALÉŘI OD BOHA SAMÉHO**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007

Rozsah: 245 stran

ISBN 978-80-86185-59-0

C e n a: 345 Kč

FROLCOVÁ, Milada a PELIKÁN, Jaroslav. **MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM LITÉ MEDAILE, PLAKETY A DROBNÉ PLASTIKY. UHERSKÉ HRADIŠTĚ 1988–2009**

Katalog je obrazovým ohlédnutím za deseti ročníky sympozia lité medaile.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 112 stran, barevné a černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-84-2

C e n a: 0 Kč

Kolektiv autorů. **OPUS VELEHRADENSIS – ZNAMENÍ NADĚJE**

Katalog k výstavě plastik akademického sochaře Otmara Olivy a fotografií MUDr. Jiřího Rohela.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 127 stran, barevné a černobílé foto

ISBN 978-80-86185-80-4

C e n a: 219 Kč

HABARTOVÁ, Romana a kol.

FRANTIŠEK KRETZ (1859–1929) – SBĚRATEL, NÁRODOPISEC, NOVINÁŘ

Katalog navazuje na výpravnou výstavu Veteš nebo poklad? František Kretz a Slovácké muzeum.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 204 stran, 253 barev. obr.

ISBN 978-80-86185-82-8

C e n a: 156 Kč

VACULKOVÁ, Ida et al. **VACULKOVI: UMĚNÍ ČISTÉHO SRDCE**

[Texty Milada Frolcová et al.]

Katalog ke stejnojmenné výstavě představuje život i dílo Vladislava a Idy Vaculkových.

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

Rozsah: 157 stran, 253 barev. obr.

ISBN 978-80-87671-16-0

C e n a: 190 Kč

PRŮVODCE

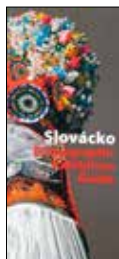
TARCALOVÁ, Ludmila a KONDROVÁ, Marta. **PRŮVODCE NÁRODOPISNOU EXPOZICÍ SLOVÁCKO**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

ISBN: 978-80-87671-11-5

Rozsah: 46 stran

C e n a: 20 Kč

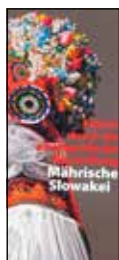
TARCALOVÁ, Ludmila a KONDROVÁ, Marta. **SLOVÁCKO ETHNOGRAPHIC EXHIBITION GUIDE**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

ISBN: 978-80-87671-14-6

Rozsah: 46 stran

C e n a: 20 Kč

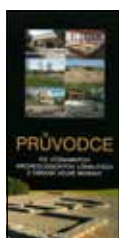
TARCALOVÁ, Ludmila a KONDROVÁ, Marta. **FÜHRER DURCH DIE ETHNOGRAFISCHE AUSSTELLUNG MÄHRISCHE SLOWAKEI**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

ISBN: 978-80-87671-13-9

Rozsah: 46 stran

C e n a: 20 Kč

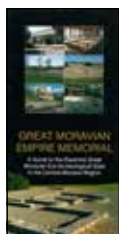

VAŠKOVÝCH, Miroslav. **PRŮVODCE PO VÝZNAMNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH LOKALITÁCH OBDOBÍ VELKÉ MORAVY**

Vydal: Slovácké muzeum a Zlínský kraj v roce 2002

Rozsah: 14 stran

C e n a: 15 Kč

VAŠKOVÝCH, Miroslav. **GREAT MORAVIAN EMPIRE MEMORIAL: A GUIDE TO THE ESSENTIAL GREAT MORAVIAN ERA ARCHEOLOGICAL SITES IN THE CENTRAL MORAVIA REGION**

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

Rozsah: 10 stran

C e n a: 15 Kč

TARCALOVÁ, Ludmila.

PRŮVODCE ZEMĚDĚLSKÝMI USEDLOSTMI Č.P. 90 A 93

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003

ISBN: 80-86185-22-2

Rozsah: 10 stran

C e n a: 15 Kč

FROLEC, Ivo.

PRŮVODCE STÁLOU EXPOZICÍ VESNICKÉHO KOVÁŘSTVÍ

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003

ISBN: 80-86185-23-0

Rozsah: 21 stran

C e n a: 15 Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie.

PRŮVODCE GALERIÍ SLOVÁCKÉHO MUZEA

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

ISBN: 80-86185-45-1

Rozsah: 13 stran

C e n a: 15 Kč

MARTYKÁNOVÁ, Marie a FROLCOVÁ, Milada.

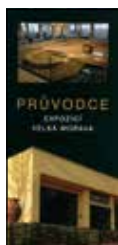
A GUIDE TO THE GALLERY OF THE SLOVÁCKÉ MUSEUM

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

ISBN: 80-86185-49-4

Rozsah: 13 stran

C e n a: 15 Kč

GALUŠKA, Luděk; FROLEC, Ivo a VAŠKOVÝCH, Miroslav.

PRŮVODCE EXPOZICÍ VELKÁ MORAVA

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

ISBN: 978-80-86185-85-9

Rozsah: 28 stran

C e n a: 15 Kč

STUDIE SLOVÁCKÉHO MUZEA

ZVYKY A OBYČEJE SOCIOPROFESNÍCH SKUPIN

Studie Slovákckého muzea č. 10/2005
Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2006
Rozsah: 251 stran
ISBN 80-86185-48-6
C e n a: 81 Kč

DARY A OBDAROVÁNÍ

Studie Slovákckého muzea č. 12/2007
Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2007
Rozsah: 246 stran
ISBN 978-80-86185-60-6
C e n a: 115 Kč

TĚLO JAKO KULTURNÍ FENOMÉN: JÁ NEJSEM DŘEVO, JSEM DUCH A TĚLO

Studie Slovákckého muzea č. 14/2010
Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2010
Rozsah: 196 stran
ISBN 978-80-86185-89-7
C e n a: 173 Kč

AGRÁRNÍ STRANA A JEJÍ ZÁJMOVÉ, DRUŽSTEVNÍ A PENĚŽNÍ ORGANIZACE

Studie Slovákckého muzea č. 15/2010
Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2010
Rozsah: 226 stran
ISBN 978-80-86185-90-3
C e n a: 0 Kč

REGIONÁLNÍ ZVLÁŠTNOSTI POLITIKY AGRÁRNÍ STRANY V OBDOBÍ PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Studie Slovákckého muzea č. 17/2012
Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2012
Rozsah: 245 stran
ISBN 978-80-87671-01-6
C e n a: 0 Kč

LÉČENÍ A LÉČITELSTVÍ V LIDOVÉ TRADICI

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2015
Rozsah: 335 stran
ISBN 978-80-87671-22-1
C e n a: neprodejně

MY A ONI: DOMÁČÍ A CIZÍ V LIDOVÉ TRADICI

Vydal: Slovákcké muzeum v roce 2019

Rozsah: 318 stran

ISBN 978-80-87671-39-9

C e n a: neprodejné

SLOVÁCKO – SPOLEČENSKOVĚDNÍ RECENZOVANÝ ČASOPIS PRO MORAVSKO-SLOVENSKÉ POMEZÍ

SLOVÁCKO 2000, ročník XLII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2001

Rozsah: 332 stran

ISBN 80-86185-13-3

C e n a: 46 Kč

SLOVÁCKO 2001, ročník XLIII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2002

Rozsah: 292 stran

ISBN 80-86185-17-6

C e n a: 58 Kč

SLOVÁCKO 2002, ročník XLIV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2003

Rozsah: 392 stran

ISBN 80-86185-20-6

C e n a: 81 Kč

SLOVÁCKO 2003, ročník XLV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2004

Rozsah: 331 stran

ISBN 80-86185-28-1

C e n a: 81 Kč

SLOVÁCKO 2004, ročník XLVI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2005

Rozsah: 364 stran, barev. obr.

ISBN 80-86185-41-9

C e n a: 115 Kč

SLOVÁCKO 2005, ročník XLVII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2006

Rozsah: 380 stran, černobílé obr.

ISBN 80-86185-50-8

C e n a: 115 Kč

SLOVÁCKO 2006, ročník XLVIII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2007

Rozsah: 360 stran, černobílé obr.

ISBN 80-86185-37-0

C e n a: 115 Kč

SLOVÁCKO 2007, ročník XLIX

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2008

Rozsah: 404 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-62-0

C e n a: 115 Kč

SLOVÁCKO 2008, ročník L

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2009

Rozsah: 432 stran, černobílé a barevné obr.

ISBN 978-80-86185-75-0

C e n a: 161 Kč

SLOVÁCKO 2009, ročník LI

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2010

Rozsah: 377 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-86-6

C e n a: 161 Kč

SLOVÁCKO 2010, ročník LII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2011

Rozsah: 356 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-91-0

C e n a: 161 Kč

SLOVÁCKO 2011, ročník LIII

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2012

Rozsah: 423 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-86185-99-6

C e n a: 161 Kč

SLOVÁCKO 2012, ročník LIV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2013

Rozsah: 413 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-87671-05-4

C e n a: 173 Kč

SLOVÁCKO 2013, ročník LV

Vydal: Slovácké muzeum v roce 2014

Rozsah: 423 stran, černobílé obr.

ISBN 978-80-87671-15-3

C e n a: 175 Kč

SLOVÁCKO 2014, ročník LVI
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2015
Rozsah: 423 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-87671-21-4
C e n a: 175 Kč

SLOVÁCKO 2015, ročník LVII
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2016
Rozsah: 339 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-87671-28-3
C e n a: 175 Kč

SLOVÁCKO 2016, ročník LVIII
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2017
Rozsah: 383 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-87671-31-3
C e n a: 175 Kč

SLOVÁCKO 2017, ročník LIX
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2018
Rozsah: 375 stran, černobílé obr.
ISBN 978-80-87671-35-1
C e n a: 175 Kč

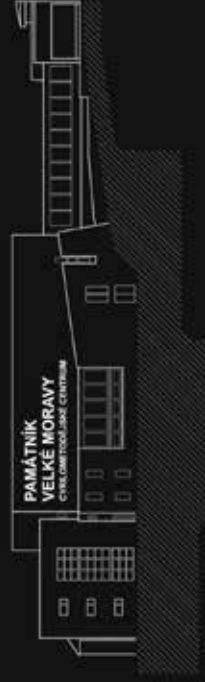

SLOVÁCKO 2018, ročník LX
Vydal: Slovácké muzeum v roce 2019
Rozsah: 383 stran, barevné obr.
ISBN 978-80-87671-38-2
C e n a: 175 Kč

TECHNICKÉ POKYNY REDAKCE PRO PUBLIKOVÁNÍ V ČASOPISU SLOVÁCKO

- příspěvek je nutné odevzdat v elektronické podobě v textovém editoru Word
- fotografická příloha: v elektronické podobě nejlépe ve formátu JPG (rozlišení alespoň 300 dpi), případně originál fotografie v papírové podobě (redakce zajistí naskenování či přefocení)
- písmo: Times New Roman
- název příspěvku: velikost 12 tučně, verzálkou
- jméno, příjmení, název instituce: velikost 12 kurzíva
- anotace příspěvku: česky několika větami před článkem
- text: velikost 12
- odstavce: zarovnání vlevo, řádkování 1,5
- poznámky, seznam literatury a prameny: za článkem
- forma bibliografické citace viz www.slovackemuzeum.cz/doc/107/
- autobiografický údaj za studií: kurzívou titul, jméno a příjmení, rok narození, pracoviště a odborný zájem
- popis foto: popiska, místo, datace, autor foto či kresby (vzor): Hodový průvod, Staré Město 1999. Foto L. Tarcalová.
- maximální rozsah studie 36 000 znaků (včetně mezer)
- maximální rozsah zprávy 10 000 znaků (včetně mezer)
- české resumé v rozsahu do 1800 znaků (včetně mezer)

PF
2020

Zahájení stavby 2020